

Het gebruik van illegale drugs

Lydia Gisle

Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid
Operationele Directie Volksgezondheid en surveillance
J. Wytsmanstraat, 14
B - 1050 Brussel
02 / 642 57 53
E-mail : lydia.gisle@iph.fgov.be

Inhoudstafel

Inhoudstafel	307
Samenvatting	309
1. Inleiding	311
2. Vragen	314
3. Indicatoren	315
4. Resultaten	316
4.1. <i>Gebruik van cannabis tijdens het leven (ID01_1)</i>	316
4.2. <i>Leeftijd waarop voor het eerst cannabis gebruikt wordt (ID02_1)</i>	320
4.3. <i>Recent gebruik van cannabis (12 afgelopen maanden) (ID03_1)</i>	322
4.4. <i>Huidig en frequent gebruik van cannabis (ID04_1 & ID05_1)</i>	326
4.5. <i>Gebruik van andere substanties (ID06_1, ID07_1)</i>	331
4.6. <i>Gebruik van cocaïne, amfetamines, heroïne (ID07_2, _3, _6)</i>	335
5. Bespreking	337
6. Bibliografie	341
Tabellen	342

Samenvatting

In de Gezondheidsenquête 2008 gaat de aandacht uit naar het gebruik van illegale drugs (cannabis, cocaïne, amfetamines, heroïne, ...) in de algemene bevolking van België, in de leeftijdsgroep van 15 tot 64 jaar. Aan de hand van analyses per leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, gewest en urbanisatiegraad wordt getracht een profiel te schetsen van het gebruik van verdovende middelen. Een vergelijkende analyse met de resultaten van de vorige enquêtes, maakt het mogelijk de evolutie van het cannabisgebruik te schetsen.

In 2008, geeft 14% van de bevolking van 15 tot 64 jaar aan minstens eenmaal in hun leven cannabis gebruikt te hebben, terwijl 5% (één derde hiervan) aangeeft dit in de afgelopen 12 maanden te hebben gebruikt (recent gebruik) en 3% in de afgelopen 30 dagen (huidig gebruik). Onder de huidige gebruikers geeft 30% aan cannabis op een intensieve wijze te gebruiken (d.w.z. tijdens minstens 20 van de 30 dagen). Op het niveau van de bevolking is de leeftijd waarop voor het eerst cannabis wordt gebruikt, 18 jaar en 11 maand.

Het profiel van de druggebruiker zoals deze in de enquêteresultaten naar voren komt, komt overeen met deze vooropgesteld in internationale studies: cannabisgebruik is vooral populair bij jongeren (van 15 tot 34 jaar), bij mannen, bij stedelingen en in alle sociale milieus.

Dit profiel kan goed geïllustreerd worden met het recent gebruik (gebruik in de afgelopen 12 maanden) van cannabis: het gaat om 12% van de jongeren van 15 tot 24 jaar (5% in de totale bevolking), 8% van de jonge vrouwen en het dubbele, 16%, van de jonge mannen. Het recent gebruik is meer gebruikelijk in de grote steden zoals Brussel (9%), Gent en Antwerpen (10%) en Luik en Charleroi (8%), percentages die veel hoger liggen dan het nationale percentage (5%).

De ruwe resultaten wijzen op een lichte stijging van enkele indicatoren aangaande de consumptie van cannabis doorheen de tijd, maar de voor leeftijd en geslacht gecorrigeerde resultaten geven aan dat de indicatoren onveranderd zijn in vergelijking met deze van 2004.

De resultaten met betrekking tot de prevalentie van het experimenteel gebruik van andere drugs (zoals cocaïne, amfetamines, ecstasy) wijzen erop dat 4% van de bevolking van 15 tot 64 jaar ooit minstens één van deze drugs gebruikt heeft en dat 1,5% dit tijdens de afgelopen 12 maanden heeft gedaan. Het profiel van deze gebruikers komt overeen met het profiel van de cannabisgebruikers: voornamelijk mannelijk, jong en stedeling.

De indicatoren over het recent gebruik (gebruik tijdens de afgelopen 12 maand) per product, geven gelijke prevalenties aan voor wat het gebruik van cocaïne en van amfetamines/ecstasy betreft (0,9% in de leeftijdsgroep van 15 tot 64 jaar), en lagere prevalenties voor wat het gebruik van opiaten (0,2%) en andere substanties (0,3%) betreft. In de leeftijdsgroep van 15 tot 34 jaar ligt de prevalentie rond 2% voor cocaïne en de groep van amfetamines/ecstasy, op 0,4% voor de opiaten en op 0,6% voor de andere substanties.

Internationale vergelijkingen gebaseerd op de gegevens van het laatste rapport van het Europees Waarnemingscentrum voor Drugs en Drugsverslaving (EWDD) geven aan dat België zich in de Europese middenmoot bevindt, ongeacht de drug die wordt beschouwd. Zo liggen de cijfers voor de leeftijdsgroep 15 tot 64 jaar wat betreft het ooit gebruik van cannabis, het gebruik in het afgelopen jaar evenals het gebruik in de afgelopen maand, in België op respectievelijk 14%, 5% en 3%, terwijl het Europese gemiddelde 22%, 7% en 4% is.

Het recent gebruik van cocaïne op Europees niveau wordt geschat op 2,2% in de leeftijdsgroep van 15 tot 64 jaar, terwijl het in België om 0,9% gaat. Waar echter op Europees niveau de cijfers wijzen op een stabilisatie of op een kleine achteruitgang van

het aantal gebruikers van illegale middelen in de afgelopen tien jaar, geven de Belgische resultaten een lichte aangroei van het aantal gebruikers van cannabis aan, een aangroei die echter verdwijnt in de voor leeftijd en geslacht gecorrigeerde analyses.

1. Inleiding

In België is de informatie over het gebruik van cannabis (of van andere illegale drugs) bij de algemene bevolking grotendeels gebaseerd op de nationale Gezondheidsenquête. Andere beschikbare gegevens op dit domein zijn afkomstig van regionale enquêtes of van enquêtes specifiek gericht op het schoolmilieu (bijvoorbeeld ESPAD, 2007¹), maar deze laten niet toe statistieken te berekenen van toepassing op de globale bevolking. Tegelijk moet duidelijk voor de geest gehaald worden dat de statistieken gebaseerd op een gezondheidsenquête wellicht de feitelijke prevalentie van het gebruik van illegale drugs onderschatten, in die zin dat ze niet van toepassing zijn op eerder gemarginaliseerde personen (gevangenen, geïnstitutionaliseerde personen, daklozen,...) die misschien de grootste gebruikers zijn.

In 2001 werd voor het eerst een module rond “illegale drugs” opgenomen in de Gezondheidsenquête. Deze module was erop gericht de proportie personen in te schatten die ooit tijdens hun leven cannabis hebben gebruikt, maar ook die dat in de 30 dagen voorafgaand aan de enquête hebben gedaan. Tevens werd getracht in te schatten wat de proportie personen is die ooit in hun leven en tijdens de laatste 30 dagen amfetamines en/of ecstasy hebben gebruikt. Gezien het zeer beperkt aantal gebruikers van amfetamines en ecstasy (1,7% gaf aan deze ooit gebruikt te hebben, 0,3% gaf aan deze in de laatste 30 dagen gebruikt te hebben), werden deze beide laatste vragen geweerd uit de Gezondheidsenquête 2004 en werd tegelijk meer aandacht besteed aan het gebruik van cannabis. In 2008 werden opnieuw vragen rond het gebruik van andere psychoactieve substanties in de enquête opgenomen, dit vooral onder impuls van de Europese enquête (EHIS), maar de resultaten hiervan kunnen niet vergeleken worden met deze van 2001. In tegenstelling hiermee kan het merendeel van de gegevens over het gebruik van cannabis vergeleken worden in de tijd, dus tussen 2001, 2004 en 2008.

Om de redenen waarom het gebruik van psychoactieve substanties een zorg is voor de volksgezondheid beter te omlijnen, wordt hier, ter informatie, een omschrijving² gegeven van de directe gevolgen, de secundaire gevolgen en de gevolgen op lange termijn van het gebruik ervan.

Cannabis (hasjiesj of marihuana) is de meest gebruikte illegale drug in Europa. De voornaamste effecten ervan zijn het stimuleren en veranderen van de verbeelding, het humeur, de gevoelens en het gedrag. Het gebruik van cannabis lokt tegelijk een aantal ongewenste secundaire effecten uit (tijdelijk geheugenverlies, trage reactietijd, verstoring van de bewegingen, duizeligheid, hartritmestoornissen, ...). Hoewel de derivaten van cannabis minder toxische gevolgen hebben dan andere psychoactieve substanties, is het herhaald gebruik ervan niet zonder gevolgen. De effecten op lange termijn op de gezondheid zijn nog niet zo goed gekend, maar in elk geval zijn ze dezelfde als deze gerelateerd aan het gebruik van tabak (kankerverwekkend). Bovendien kan het regelmatig gebruik van cannabis depressieve periodes, angstperiodes, en zelfs schizofrenie stimuleren bij bepaalde voorbeschikte personen. Het gebruik ervan kan ook een indirect gevaar met zich meebrengen, zoals bij het besturen van een voertuig, vooral dan in combinatie met alcohol. Een gebruik tijdens een lange periode kan gepaard gaan met een psychische afhankelijkheid, waarbij cannabis een centrale plaats in het leven van de gebruiker in kan nemen. Cannabisverslaving wordt meer en meer beschouwd als een van de mogelijke gevolgen van intensief gebruik, hoewel de gevolgen ervan minder belangrijk lijken te zijn dan deze vastgesteld voor andere substanties (EWDD, 2009).

---

¹ Het 2007 rapport van de ESPAD studie (European School Survey Project on Alcohol and other Drugs) kan geconsulteerd worden op volgend internetadres: www.espad.org/espad-reports

² Gebaseerd op het 2009 rapport van het Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving en op informatie van de internetsite van « Infor-Drogues ».

Onder de andere illegale drugs, komt cocaïne op de tweede plaats van de meest gebruikte substanties in Europa. Gebruik ervan stimuleert het centraal zenuwcentrum, met een verhoging van de waakzaamheid, de concentratie, het uithoudingsvermogen, het zelfvertrouwen, een verhoging van het hartritme,... als gevolg. In hoge dosissen kan het gebruik ervan gepaard gaan met een hevige opwindning, met panische angsten, zelfs met intense paranoia. De effecten van cocaïnegebruik worden gevolgd door een “terugval” met pijnlijke nawerkingen die, afhankelijk van de intensiteit van het gebruik, vermoeidheid, neerslachtigheid, een depressief humeur, angst, paniekaanvallen en paranoia kunnen omvatten. Een regelmatig gebruik van cocaïne kan gepaard gaan met cardiovasculaire problemen (voornamelijk hartinfarcten), ademhalingsproblemen, neurologische en psychiatrische problemen en een verhoogd risico op ongevallen en geweld. Tenslotte bestaat het risico op vroegtijdig overlijden door het gebruik van een overdosis cocaïne. Daarnaast is een fysieke en psychische verslaving een andere negatief gevolg van het gebruik van cocaïne, gezien ongeveer 5% van de gebruikers van cocaïne verslaafd wordt tijdens het eerst jaar van het gebruik (Wagner en Anthony, 2002, geciteerd in EWDD, 2009).

Amfetamines (generieke term waarmee zowel naar amfetamine als naar methamfetamine verwezen wordt) en ecstasy (generieke termen voor synthetische substanties die op chemisch vlak verwant zijn met amfetamine, maar die iets andere effecten hebben) kunnen makkelijk gevonden worden op de Europese markt. Het gebruik ervan is dan ook redelijk verspreid.

Amfetamines zijn synthetische aangemaakte drugs, waarvan de chemische structuur gelijk op deze van natuurlijk door het lichaam aangemaakte bioamines (adrenaline, noradrenaline,...). Het effect van het product is afhankelijk van de dosis, de gebruiksfrequentie en de wijze van gebruik, maar ook van de gebruiker, zijn psychische gezondheidstoestand, zijn persoonlijkheid, enz. Het werkt als een versterker van het humeur waarbij iemand in goed humeur euforisch wordt of, omgekeerd, angstig en geïrriteerd. In algemene termen, verhoogt het gebruik van amfetamines de waakzaamheid, vermindert het het pijngevoel, de moeheid, de dorst en de honger. Het gevaarlijkste onmiddellijke effect is dat het de lichaamstemperatuur doet toenemen. In combinatie met een intense en aangehouden fysieke activiteit, verhoogt het het risico op koorts, vooral dan indien het gebruikt wordt op een druk bevolkte plaats die slecht verlucht is (een discotheek bijvoorbeeld). De gebruiker voelt geen vermoeidheid meer en slooft zich uit zonder er zich van bewust te zijn dat zijn lichaam lijdt. Indien hij niet genoeg drinkt, deshydrateert hij, transpireert hij minder en stijgt zijn lichaamstemperatuur. Deze warmteopstoot kan samengaan met een hartinfarct of een totale uitputting (verlies van het bewustzijn, coma) met een soms dodelijke afloop. Het gebruik van amfetamines creëert een psychische afhankelijkheid. De gevolgen voor een fysieke afhankelijkheid zijn controversieel: sommigen stellen dat het gebruik van amfetamines niet gepaard gaat met een echt fysieke afhankelijkheid. Het is de opeenstapeling van extreme vermoeidheid dat onpasselijkheid, uitputting, angst en depressies na het stoppen bij een voorafgaand intens en/of regelmatig gebruik met zich meebrengt. Voor anderen, vertaalt de fysieke afhankelijkheid zich door een verminderen van de aanmaak van hersenbioamines. Het is dit tekort dat verantwoordelijk zou zijn voor een ernstige depressie, soms vergezeld door zelfmoordpogingen.

Ecstasy (XTC) was de geprefereerde drug in de jaren negentig: zijn populariteit hing nauw samen met het milieu van de dansmuziek en, in het algemeen, wordt het gebruik ervan geassocieerd met bepaalde culturele en sociale subgroepen. De meest gekende substantie binnen de groep van ecstasy is MDMA. Deze substantie combineert het stimulerend effect van amfetamine (hongergevoel en slaapgevoel verdwijnt, het uithoudingsvermogen en het zelfvertrouwen verhoogt) met een euforisch gevoel. XTC heeft de foute reputatie een ideale drug te zijn, zonder enig gevaar. Terwijl het gebruik ervan zowel op korte als op lange termijn risico's met zich meebrengt. Onder deze risico's vallen perceptieproblemen (visueel, auditief en tastzin), het verlies van het coördinatievermogen (met alle gevolgen voor het besturen van een voertuig), hartproblemen en problemen met de bloedsomloop.

Een ander terugkerend risico is de warmtekopstoot waarmee het gebruik ervan gepaard gaat (verlies van het bewustzijn, coma) zoals dit ook voor het gebruik van amfetamines het geval was. Er bestaan nog heel wat twijfels over de gevolgen op lange termijn van het gebruik van ecstasy. Wat duidelijk is, is dat de angsten, de paniekaanvallen en de twijfelgevoelens – effecten op korte termijn – een depressie kunnen veroorzaken bij fragiele individuen. Zoals dit ook het geval was bij het gebruik van amfetamines, ontwikkelt zich bij de gebruikers van XTC een psychische afhankelijkheid, maar zijn de wetenschappers het er nog niet over eens of gebruikers ook fysiek van de drug afhankelijk worden. Voor sommigen leidt het bruusk stoppen van het gebruik niet tot ontwenningverschijnselen (krampen, braken, spierpijn, krampen), terwijl voor anderen depressie en uitputting, als gevolg van een intens en langdurig gebruik, tekenen zijn van een fysieke afhankelijkheid.

Heroïne tenslotte, aangemaakt op basis van morfine, is het opiumderivaat dat het meest gebruikt wordt door verslaafden. Gebruik ervan genereert een gevoel van psychisch en fysiek welbehagen en verzacht angstgevoelens indien de substantie met mate wordt gebruikt. Bij herhaald gebruik vermindert de intensiteit van deze gevoelens. De gebruiker is dan ook genoodzaakt de gebruikte kwantiteit en de frequentie waarmee de substantie gebruikt wordt, op te drijven om ontwenningverschijnselen, die zich vertalen in een extreem pijnlijke crises en een permanente angst gerelateerd aan de moeilijkheden om zich het product te verschaffen, te vermijden. Het gebruik van heroïne gaat gepaard met een grote fysieke afhankelijkheid en ervan ontwennen – wat zeer moeilijk is - is slechts haalbaar met gespecialiseerde hulp en met een vervangbehandeling (met **methadon en buprenorfin**). Voor wat de gezondheidsrisico's betreft, verstoort heroïne de geheugencapaciteit, de waakzaamheid, de aandacht, het reactievermogen en bewerkstelligt het de slaap. Andere problemen die met het gebruik gepaard gaan zijn: anorexia, infectiegevaar vanwege de algemene afzwakking, stemmingswisselingen, angstproblemen, apathie en huidaandoeningen. In zware doses kan heroïne de vitale lichaamsfuncties (bloedsomloop, ademhaling) in gevaar brengen en de dood tot gevolg hebben.

Het intraveneus gebruik van drugs (heroïne, cocaïne,...) kan ander catastrofale gevolgen hebben dan deze die het gevolg zijn van het injecteren van de substantie op het organisme... De meest gekende zijn het verhoogd risico van besmetting door HIV en door hepatitis C.

Gegeven de korte- en langetermijnsrisico's van het gebruik van drugs voor de fysieke, psychische en sociale gezondheid van de gebruikers en gegeven de problemen die het met zich mee kan brengen voor de directe omgeving van de gebruiker en voor de samenleving, is het noodzakelijk de strijd tegen drugs en tegen toxicomanie op te nemen in een prioritair gezondheidsbeleid. Inzetten op de preventie van het experimenteel gebruik van drugs bij jongeren, maar ook en vooral op de overgang van experimenteel naar regelmatig gebruik en op de beperking van de risico's is hierbij primordiaal. In dit kader is het noodzakelijk een representatief beeld te hebben van het gebruik van psychoactieve substanties in het land, moeten de risicogroepen voor een problematisch gebruik omschreven worden en moet de verandering in de tijd opgevolgd worden. In de Gezondheidsenquête wordt op een bescheiden wijze getracht meer inzicht te krijgen in deze problematiek. De Gezondheidsenquête pretendeert echter niet de problematiek van het gebruik van illegale drugs in alle detail te onderzoeken – hiervoor moeten andere onderzoekstypes gericht naar de gebruikers ontwikkeld worden, welke zullen toelaten de problematiek van het druggebruik en de behandeling van druggebruikers beter te begrijpen.

2. Vragen

De module rond illegale drugs van de Gezondheidsenquête 2008 omvat vijf vragen over het gebruik van cannabis, naast twee nieuwe vragen rond het gebruik van andere substanties. De vragen zijn onderdeel van de schriftelijke bevraging dit om elke interactie tussen de bevroagde persoon en de interviewer, en de vertekening die dit met zich mee kan brengen, te vermijden. De vragen rond het gebruik van illegale drugs worden enkel aan personen van 15 jaar en ouder gesteld.

De eerste 5 vragen werden overgenomen van een gestandaardiseerde vragenlijst, opgesteld door het Europees Waarnemingscentrum voor Drugs en Drugverslaving (EMCDDA). Vraag 6 is afkomstig van de Europese EHIS vragenlijst. Vraag 7 werd gecreëerd om het recent gebruik van andere psychoactieve middelen in kaart te brengen.

- ID.01. Hebt u ooit cannabis (hasjiesj of marihuana) gebruikt?
- ID.02. Op welke leeftijd hebt u voor het eerst cannabis (hasjiesj of marihuana) gebruikt?
- ID.03. Hebt u de afgelopen 12 maanden cannabis (hasjiesj of marihuana) gebruikt?
- ID.04. Hebt u de afgelopen 30 dagen cannabis (hasjiesj of marihuana) gebruikt?
- ID.05. Hoe vaak hebt u de afgelopen 30 dagen cannabis (hasjiesj of marihuana) gebruikt?
- ID.06. Hebt u ooit cocaïne, amfetamines, ecstasy of andere gelijkaardige middelen gebruikt?
- ID.07. Welke middelen hebt u de afgelopen 12 maanden gebruikt?
  1. Geen
  2. Cocaïne
  3. Amfetamines
  4. Ecstasy (XTC)
  5. LSD
  6. Heroïne
  7. Methadon
  8. Buprenorfin (SUBUTEX®)
  9. Andere (omschrijf)

3. Indicatoren

De indicatoren rond het gebruik van cannabis worden enkel voor de leeftijdsgroepen tussen 15 en 64 jaar voorgesteld. Boven deze leeftijd is het gebruik van dergelijke producten te weinig frequent om betrouwbare statistische resultaten te berekenen.

- ID01_1** deze indicator heeft betrekking op minstens eenmaal gebruik van cannabis en verwijst naar wat *experimenteel gebruik* of het *ooit-gebruik* van cannabis wordt genoemd.
- ID02_1** deze indicator verwijst naar de *gemiddelde leeftijd* waarop mensen in de studiepopulatie voor de eerste maal cannabis hebben gebruikt.
- ID03_1** deze indicator laat toe het *recent gebruik*, namelijk het gebruik van cannabis in de loop van de 12 maanden voorafgaand aan de enquête, in kaart te brengen. Het verwijst naar de jaarprevalentie van het gebruik van cannabis.
- ID03_2** (enkel in tabelvorm op het einde van het hoofdstuk) laat toe het stoppen van het gebruik van cannabis in kaart te brengen. Het wordt berekend als de proportie van personen die geen cannabis meer hebben gebruikt in de loop van de afgelopen 12 maanden onder de ooit-gebruikers.
- ID03_2** wordt berekend als de proportie personen die geen cannabis meer hebben gebruikt in de loop van de afgelopen 12 maanden onder de ooit-gebruikers, maar dan op het niveau van de totale bevolking (enkel in tabelvorm op het einde van het hoofdstuk).
- ID04_1** verwijst naar de proportie huidige gebruikers van cannabis, d.w.z. zij die aangeven in de afgelopen 30 dagen cannabis te hebben gebruikt. Het geeft de huidige prevalentie weer van het gebruik van cannabis.
- ID05_1** geeft de frequentie van het gebruik van cannabis weer, en dit gebaseerd op de huidige consumptie, alsook de verdeling van de gebruikers volgens het aantal dagen dat ze cannabis hebben gebruikt in de afgelopen 30 dagen en de intensiteit van het gebruik van cannabis.
- ID06_1** geeft de proportie personen weer die, ooit in hun leven, een andere drug dan cannabis hebben gebruikt, zoals cocaïne, amfetamine, ecstasy of een andere substantie. Het beschrijft het ooit-gebruik van andere illegale drugs.
- ID07_1** verwijst naar het gebruik van een andere drug dan cannabis (bijvoorbeeld cocaïne, amfetamine, ecstasy of een andere substantie) in de 12 maand voorafgaand aan de enquête.
- ID07_2** betreft de jaarprevalentie van het gebruik van cocaïne.
- ID07_3** betreft de jaarprevalentie van het gebruik van amfetamines met inbegrip van ecstasy.
- ID07_6** heeft betrekking op de proportie gebruikers van heroïne of van haar substituten (methadon, buprenorfin).
- ID07_9** heeft betrekking op het gebruik van andere substanties in het afgelopen jaar (LSD, hallucinerende paddenstoelen, rohypnol, ...).

4. Resultaten

4.1. Gebruik van cannabis tijdens het leven (ID01_1)

De hierna gerapporteerde cijfers hebben betrekking op personen die ooit in hun leven cannabis hebben gebruikt (ID01_1). Niet al deze personen gebruiken per sé cannabis op een geregelde basis of gedurende een lange periode, sommigen onder hen hebben enkel met de drug geëxperimenteerd. De indicatoren ID03_2 en ID03_3 voorgesteld in de tabellen op het einde van dit hoofdstuk, geven de proportie gebruikers weer die sinds een jaar of langer geen cannabis hebben gebruikt.

4.1.1. België

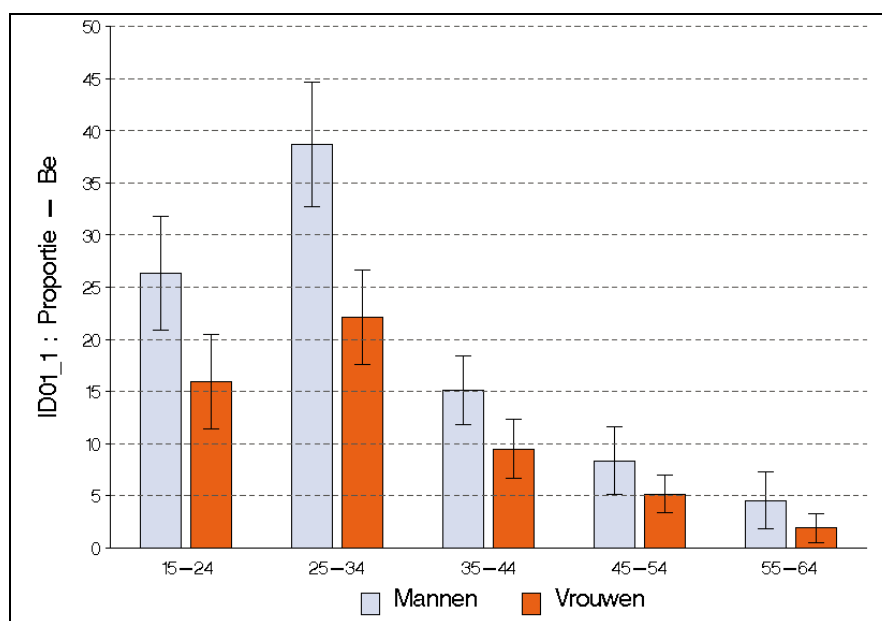
In 2008 gaf 14% van de bevolking van 15 tot 64 jaar aan ooit in hun leven cannabis (hasjiesj of marihuana) te hebben gebruikt. Onder hen geeft 64% aan geen cannabis gebruikt te hebben in de 12 afgelopen maanden. Met andere woorden: ongeveer tweederden zijn voormalige gebruikers.

Analyse volgens geslacht en leeftijd

De prevalentie van ooit cannabis gebruikt te hebben, is minder hoog bij vrouwen (11%) dan bij mannen (18%). Dit verschil is significant na correctie voor leeftijd.

In de leeftijdsgroep van de jonge volwassenen (25-34 jaar) is de frequentie van ooit cannabis gebruikt te hebben het hoogst. Bijna 30% onder hen heeft ooit cannabis gebruikt (en bijna 40% van de mannen in deze leeftijdsgroep). Dit cijfer is minder hoog bij de jongeren van 15-24 jaar (21%). De frequentie van ooit cannabis gebruikt hebben van daalt vanaf de leeftijd van 35 jaar: het gaat nog om 12% bij personen van 35-44 jaar en om 3% bij personen van 55-64 jaar. De verschillen tussen de leeftijdsgroepen zijn significant.

Figuur 1 Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit in hun leven cannabis heeft gebruikt, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008

Analyse volgens socio-economische achtergrondkenmerken

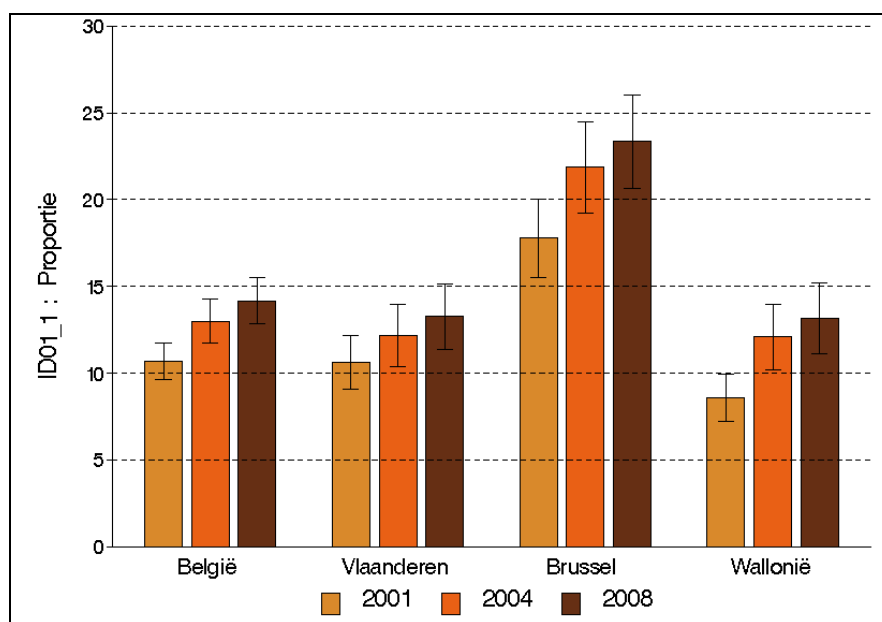
De proportie personen dat aangeeft ooit cannabis gebruikt te hebben, lijkt met het opleidingsniveau toe te nemen: het gaat immers om 8% in de laagst opgeleide groep en om 17% in de groep met een diploma hoger onderwijs. De verdeling van het ooit gebruik van cannabis over de verschillende opleidingscategorieën is echter niet significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

De inwoners van stedelijke gebieden geven relatief meer aan ooit cannabis gebruikt te hebben (17%) in vergelijking met de inwoners van halfstedelijke of landelijke gebieden (12%), een verschil dat significant blijft na correctie voor leeftijd en geslacht.

Evolutie doorheen de tijd

Het percentage van de bevolking dat aangeeft ooit cannabis gebruikt te hebben stijgt constant (Figuur 2) tussen 2001 (11%) en 2008 (14%). Deze lineaire toename is significant, hoewel het contrast tussen 2008 en 2004 niet significant is als de gegevens gecorrigeerd worden voor leeftijd en geslacht.

Figuur 2 Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit in hun leven cannabis heeft gebruikt, volgens gewest en jaar, Gezondheidsenquête, België, 2008

4.1.2. Regio's

De proportie personen die ooit cannabis hebben gebruikt, is hoger in het Brussels Gewest (23%) dan in de twee andere gewesten van het land (12%). Het verschil tussen het Brussels Gewest en de andere gewesten is significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

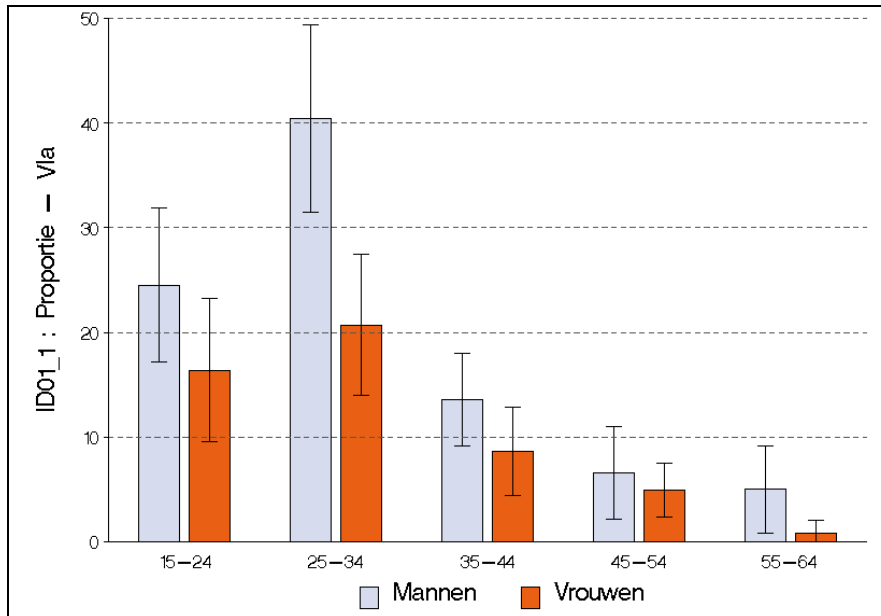
Vlaams Gewest

In het Vlaams Gewest gaf 13% van de bevolking van 15 tot 64 jaar aan ooit in hun leven cannabis gebruikt te hebben, maar 65% onder hen heeft geen cannabis gebruikt in de 12 afgelopen maanden. De verdeling volgens leeftijd en geslacht van het ooit cannabis gebruikt te hebben, is gelijkaardig met die voor België en het Waals Gewest kan worden vastgesteld.

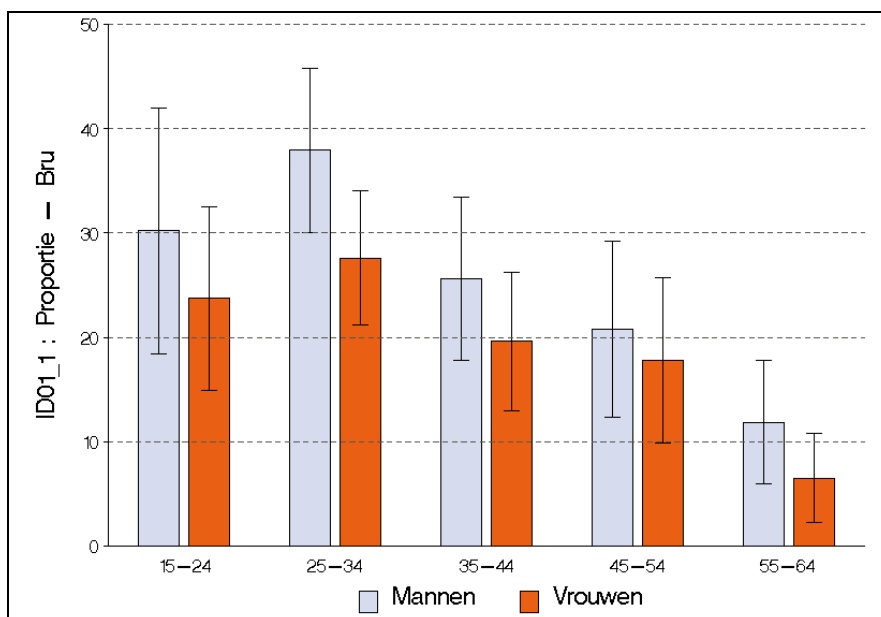
De tendensen in functie van de verschillende socio-economische indicatoren in het Vlaams Gewest zijn gelijkaardig aan deze vastgesteld op nationaal niveau: geen impact van het onderwijsniveau na correctie voor leeftijd en geslacht, een hogere frequentie van ooit gebruik van cannabis in de sterk verstedelijkte gebieden in vergelijking met de landelijke gebieden en een constante toename van de prevalentie van ooit-gebruikers, gaande van 11% in 2001 tot 13% in 2008. De resultaten voor 2008 zijn significant verschillend met deze voor 2001 na correctie voor leeftijd en geslacht, maar het verschil tussen 2008 en 2004 is echter niet significant.

Figuur 3 Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit in hun leven cannabis heeft gebruikt, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Vlaams Gewest

Brussels Gewest

Figuur 4 Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit in hun leven cannabis heeft gebruikt, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Brussels Gewest

In het Brussels Gewest gaf 23% van de bevolking van 15 tot 65 jaar aan ooit in hun leven cannabis gebruikt te hebben, wat hoger is dan in de andere gewesten. 62% onder hen heeft echter geen cannabis gebruikt in de 12 afgelopen maanden.

Wat de cijfers voor het Brussels Gewest zo omhoog stuwt, is de hoge proportie jonge vrouwen (15-24 jaar) dat aangaf ooit cannabis gebruikt te hebben, en de mannen en vrouwen ouder dan 35 jaar. Zoals in de overige gewesten, zijn er in het Brussels Gewest, ondanks alles, meer mannen dan vrouwen die ooit cannabis hebben gebruikt, maar de verschillen tussen de leeftijdsgroepen zijn minder uitgesproken.

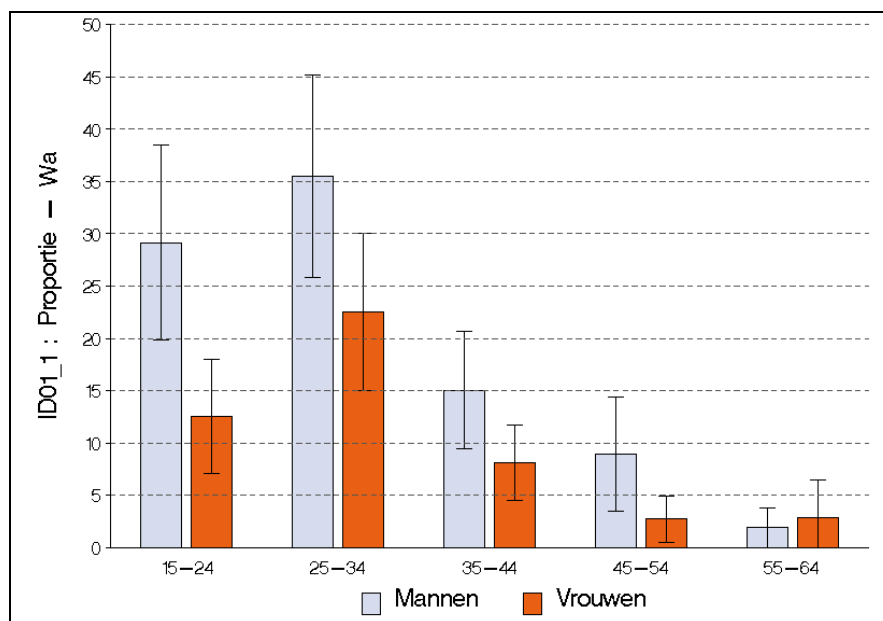
Het opleidingsniveau lijkt hier discriminerend te werken: 10% van de personen met een diploma lager onderwijs geeft aan ooit cannabis gebruikt te hebben, terwijl het bij personen met een diploma hoger onderwijs om 30% gaat. Dit verschil is significant na correctie voor leeftijd en geslacht. Ondanks de uitgesproken verschillen voor wat het ooit gebruik van cannabis tussen de gewesten betreft, onderscheidt Brussel zich niet van de grote steden in het noorden (22%) of het zuiden (21%) van het land (verschillen niet significant na correctie voor leeftijd en geslacht).

Het percentage personen dat aangeeft ooit cannabis gebruikt te hebben, stijgt in de loop van de tijd, gaande van 18% in 2001 tot 23% in 2008 (het contrast tussen 2004 en 2008 is weliswaar niet significant na correctie voor leeftijd en geslacht).

Waals Gewest

In het Waals Gewest geeft 13% van de bevolking van 15 tot 64 jaar aan ooit in hun leven cannabis gebruikt te hebben, maar 62% onder hen heeft geen cannabis gebruikt in de afgelopen 12 maanden. De verdeling volgens leeftijd en geslacht van het ooit cannabis gebruikt te hebben, is gelijkaardig met die voor België en het Vlaams Gewest. Een sociale gradiënt in de distributie van het ooit gebruik van cannabis, zoals voor het Vlaams Gewest, wordt hier niet teruggevonden. Zo ook heeft de urbanisatiegraad in het Waals Gewest geen invloed op de distributie.

Figuur 5 Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit in hun leven cannabis heeft gebruikt, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Waals Gewest

Zoals ook voor de andere gewesten is vastgesteld, stijgt het ooit-gebruik van cannabis doorheen de tijd, gaande van 11% in 2001 tot 13% in 2008 (maar het verschil tussen 2004 en 2008 is niet significant na correctie voor leeftijd en geslacht).

4.2. Leeftijd waarop voor het eerst cannabis gebruikt wordt (ID02_1)

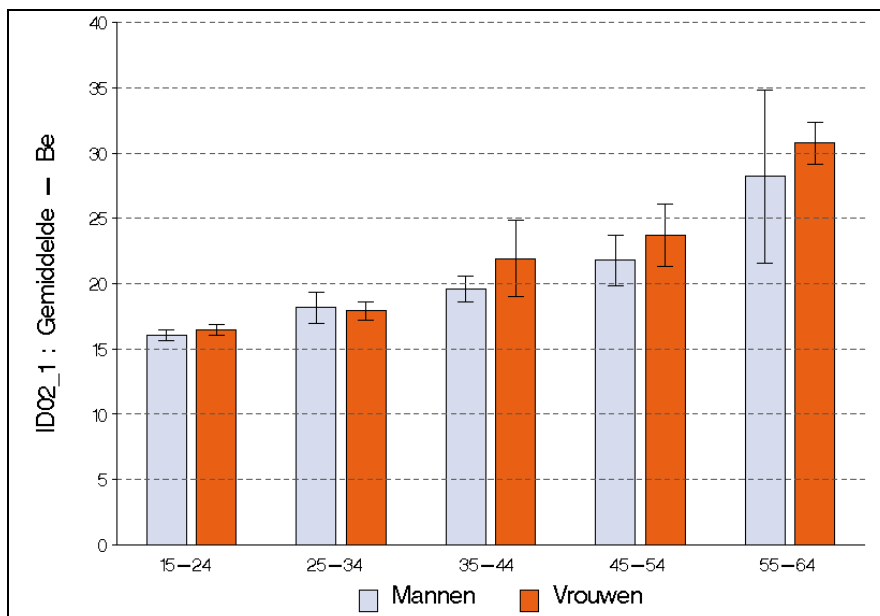
4.2.1. België

Personen die al cannabis gebruikt hebben, deden dit – gemiddeld - voor de eerste maal op de leeftijd van 18 jaar en 11 maanden.

Analyse volgens leeftijd en geslacht

De leeftijd waarop voor de eerste maal cannabis wordt gebruikt, is hoger bij vrouwen (19 jaar en 15 maanden) dan bij mannen (18 jaar en 7 maanden), maar dit verschil is niet significant na correctie voor de huidige leeftijd. Zoals verwacht, stijgt de leeftijd van het eerste gebruik met de huidige leeftijd van de respondent.

Figuur 6 Gemiddelde leeftijd waarop voor het eerst cannabis wordt gebruikt in de bevolking van 15 tot 64 jaar, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008

Analyse volgens socio-economische achtergrondkenmerken

De leeftijd waarop voor het eerst cannabis wordt gebruikt, varieert niet in functie van het opleidingsniveau of van de urbanisatiegraad in de analyses waarbij voor de huidige leeftijd en het geslacht gecorrigeerd werd.

Evolutie doorheen de tijd

De leeftijd waarop voor het eerste met cannabis geëxperimenteerd wordt, is lager in 2008 (18 jaar en 11 maanden) in vergelijking met 2004 (19 jaar en 2 maanden), maar dit verschil is niet significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

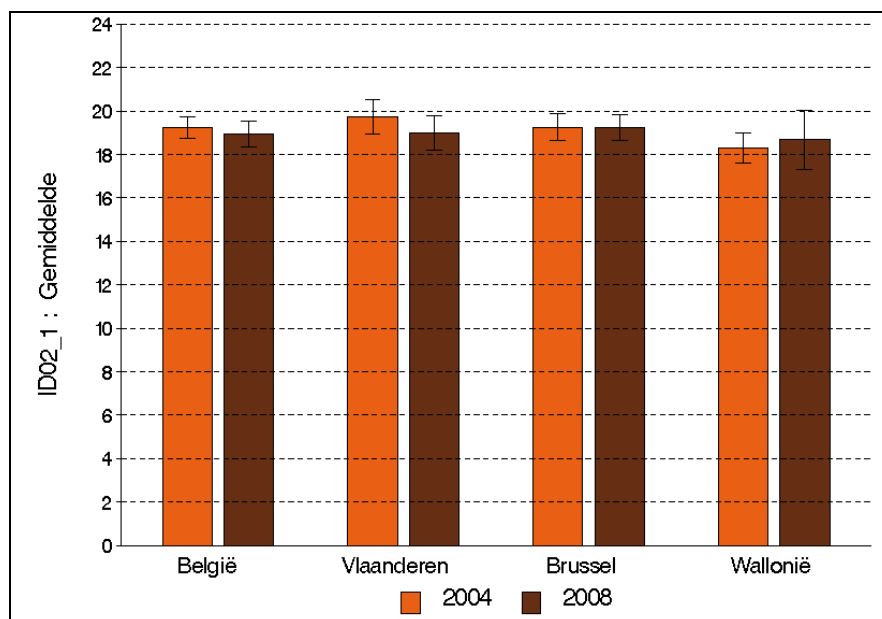

4.2.2. Regio's

De gemiddelde leeftijd waarop voor het eerst cannabis wordt gebruikt, is quasi gelijk in alle gewesten, ook na correctie voor leeftijd en geslacht.

Figuur 7 Gemiddelde leeftijd waarop voor het eerst cannabis wordt gebruikt in de bevolking van 15 tot 64 jaar, volgens gewest en jaar, Gezondheidsenquête, België, 2008

Vlaams Gewest

De personen van het Vlaams Gewest die al cannabis hebben gebruikt, doen dit op de gemiddelde leeftijd van 19 jaar. Er is geen statistisch significant verschil tussen mannen en vrouwen wat betreft de leeftijd waarop met het gebruik van cannabis wordt gestart. Verschillen qua opleidingsniveau kunnen in het Vlaams Gewest vastgesteld worden tussen de hoogst opgeleiden (eerste gebruik op de leeftijd van 19 jaar en 2 maanden) en de laagst opgeleiden (eerste gebruik op de leeftijd van 17 jaar en 4 maanden). Dit resultaat moet echter met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden, want dit gemiddelde is gebaseerd op slechts 8 observaties.

De urbanisatiegraad van de woonplaats heeft geen impact. De gemiddelde leeftijd waarop voor het eerst cannabis wordt gebruikt, is gedaald tussen 2004 (19 jaar en 8 maanden) en 2008 (19 jaar) in het Vlaams Gewest, maar dit verschil is niet statistisch significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

Brussels Gewest

In het Brussels Gewest ligt de gemiddelde leeftijd waarop cannabis voor het eerst gebruikt wordt, rond 19 jaar en 2 maanden. Er kunnen hieromtrent geen verschillen vastgesteld worden tussen mannen en vrouwen, noch tussen de verschillende opleidingsniveaus. Brussel onderscheidt zich niet van de andere Vlaamse steden, maar wel met de Waalse steden (Charleroi en Luik), waar men gemiddeld 2 jaar vroeger voor het eerst cannabis gebruikt (zijnde 17 jaar, verschil significant na correctie voor leeftijd en geslacht). In het Brussels Gewest, en na correctie voor leeftijd en geslacht, is de gemiddelde leeftijd waarop voor het eerst cannabis wordt gebruikt, niet in de tijd gedaald.

Waals Gewest

De gemiddelde leeftijd waarop voor het eerst cannabis wordt gebruikt is 18 jaar en 8 maanden in het Waals Gewest. Verschillen tussen mannen en vrouwen, of volgens urbanisatiegraad kunnen hieromtrent niet vastgesteld worden. De sociale gradiënt verdwijnt in de voor leeftijd en geslacht gecorrigeerde analyses. In het Waals Gewest lijkt de gemiddelde leeftijd eerder toe te nemen in vergelijking met 2004 (+ ongeveer 5 maanden), maar dit verschil is niet significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

4.3. Recent gebruik van cannabis (12 afgelopen maanden) (ID03_1)

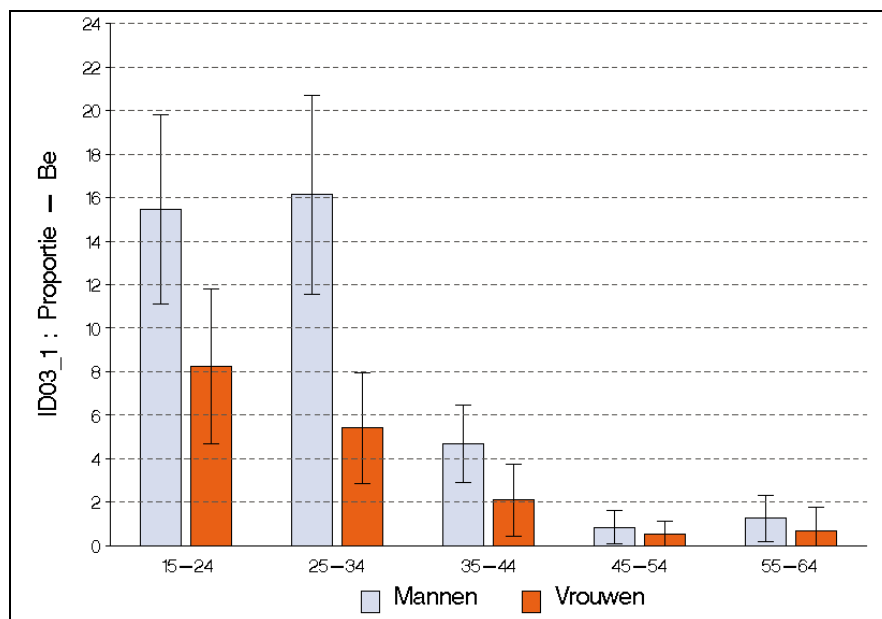
4.3.1. België

Vijf procent van de bevolking in België in de leeftijdsgroep van 15 tot 64 jaar geeft aan minstens eenmaal cannabis gebruikt te hebben in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête.

Analyse volgens geslacht en leeftijd

Het recent gebruik van cannabis concentreert zich in de twee jongste leeftijdsgroepen (12% in de leeftijdsgroep 15 – 24 jaar, 10% in de leeftijdsgroep 25 – 34 jaar). Mannen (7%) geven meer dan vrouwen (3%) aan recent cannabis gebruikt te hebben, een verschil dat significant is na correctie voor leeftijd. Bij mannen is het gebruik van cannabis vooral populair in de leeftijdsgroepen 15 – 24 jaar en 25 – 34 jaar (rond de 16%). Bij vrouwen ligt het zwaartepunt van het gebruik tussen de 15 en 24 jaar (8%) om daaropvolgend systematisch te dalen met de leeftijd (Figuur 8).

Figuur 8 Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat aangeeft in de loop van de afgelopen 12 maanden cannabis gebruikt te hebben, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008

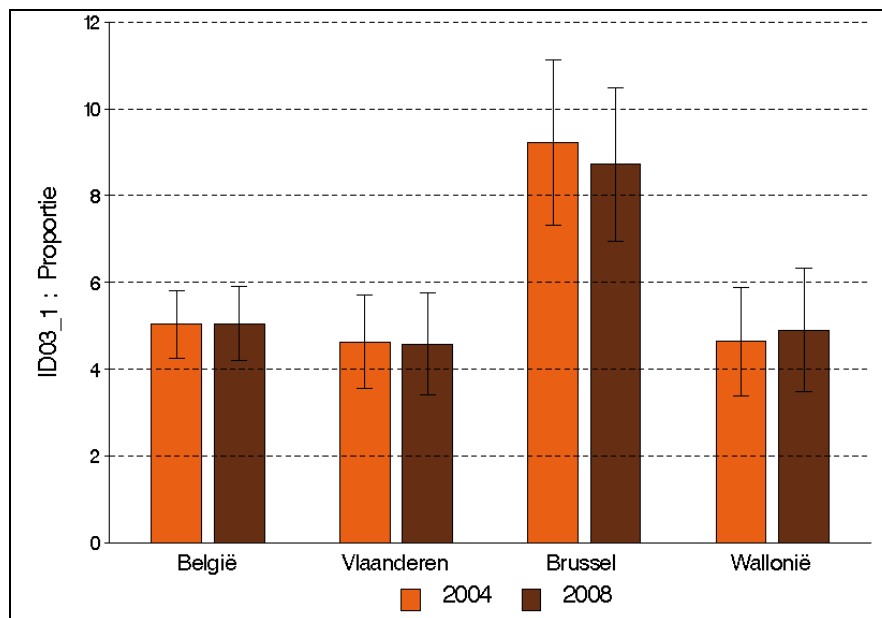
Analyse volgens socio-economische achtergrondkenmerken

De prevalentie van het recent gebruik van cannabis varieert niet in functie van het opleidingsniveau, gegeven het feit dat de initiële verschillen tussen de diverse opleidingsniveaus niet significant zijn na correctie voor leeftijd en geslacht. Dit gebruik lijkt minder voor te komen in landelijke gebieden (4%) dan in halfstedelijke gebieden (5%) en steden (6%). Het verschil tussen landelijke en stedelijke gebieden is significant na correctie voor geslacht en leeftijd.

Evolutie doorheen de tijd

Het gebruik van cannabis in de loop van de afgelopen 12 maanden is niet geëvolueerd tussen 2004 en 2008 in de bevolking van 15 tot 64 jaar.

Figuur 9 Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat aangeeft in de loop van de afgelopen 12 maanden cannabis gebruikt te hebben, volgens gewest en jaar, Gezondheidsenquête, België, 2008

4.3.2. Regio's

Het Brussels Gewest onderscheidt zich voor wat het recent gebruik van cannabis betreft van de andere gewesten en dit al sinds 2004 (Figuur 9): 9% van de inwoners van het Brussels Gewest kunnen beschouwd worden als recente gebruikers van cannabis in vergelijking met ongeveer 5% van de inwoners van de twee andere gewesten. Deze verschillen zijn significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

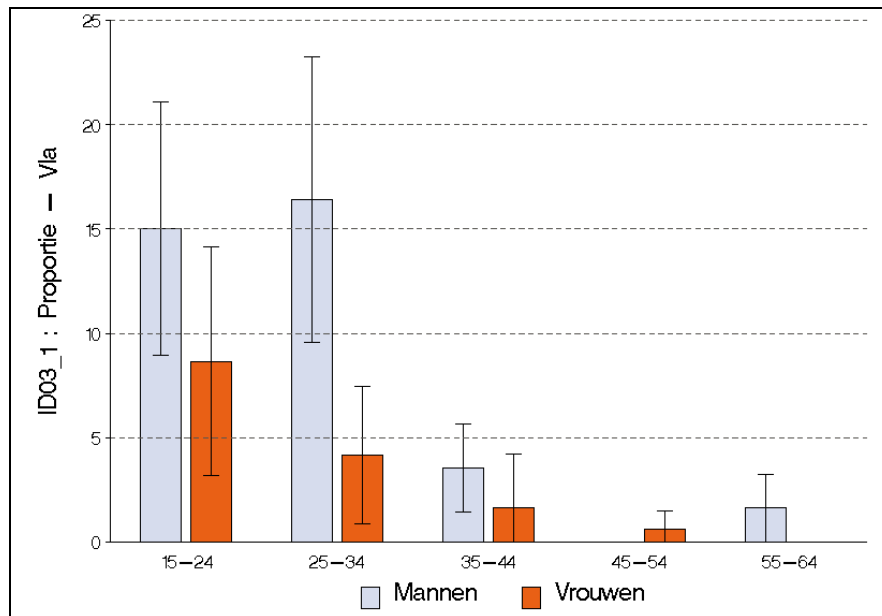
Vlaams Gewest

In het Vlaams Gewest geeft 4,6% van de bevolking van 15 – 64 jaar aan cannabis gebruikt te hebben in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête. Het recent gebruik van cannabis kan vooral bij de jongeren van 15-34 jaar teruggevonden worden.

De bekomen resultaten voor de recente gebruikers van cannabis in functie van de sociodemografische variabelen zijn gelijkaardig aan deze voor België, te weten: verschillende resultaten per geslacht, geen noemenswaardige variatie in functie van het opleidingsniveau en een significante gradiënt volgens urbanisatiegraad: 3% recente gebruikers op het platteland, 4,5% in halfstedelijke gebieden en 6% in de steden. In vergelijking met de prevalentie van recent cannabisgebruik genoteerd in 2004, is er geen sprake van een verandering, ook niet na correctie voor leeftijd en geslacht.

Figuur 10 Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat aangeeft in de loop van de afgelopen 12 maanden cannabis gebruikt te hebben, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Vlaams Gewest

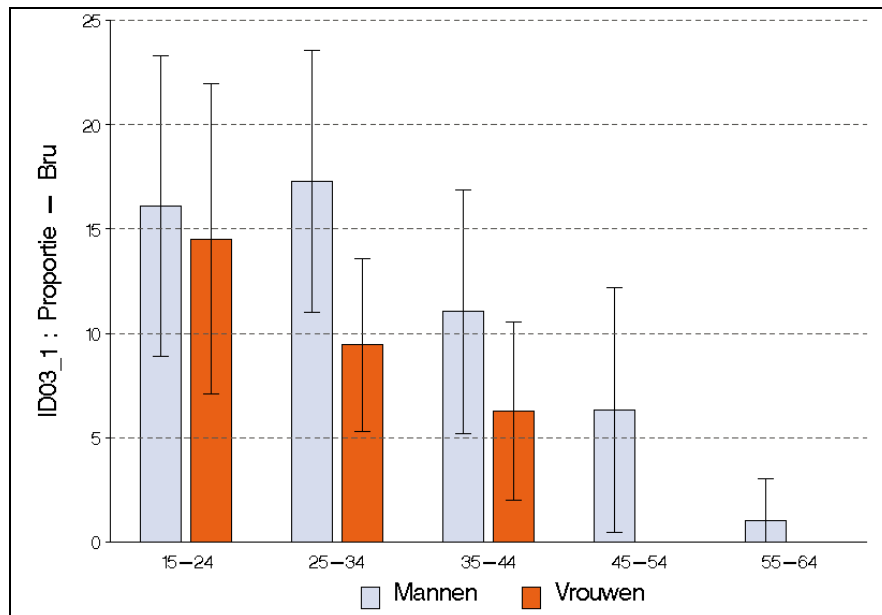

Brussels Gewest

In het Brussels Gewest geeft 9% van de bevolking van 15 tot 64 jaar aan recent cannabis gebruikt te hebben, een percentage dat hoger ligt dan het nationaal gemiddelde (5%). In tegenstelling tot de andere gewesten, kan geen verschil vastgesteld worden tussen jonge vrouwen en jonge mannen in de leeftijdsgroep 15-24 jaar. In het Brussels Gewest is de prevalentie van recent cannabisgebruik bij vrouwen van tussen 25 en 44 jaar hoger dan in de andere gewesten. Vanaf de leeftijd van 45 jaar vallen deze verschillen echter weg.

Figuur 11 Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat aangeeft in de loop van de afgelopen 12 maanden cannabis gebruikt te hebben, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Brussels Gewest

In het Brussels Gewest kan een sociale gradiënt in het recent gebruik van cannabis teruggevonden worden: van 4% bij de laagst opgeleiden en progressief stijgend tot 10% bij de hoogst opgeleiden (verschillen die significant zijn na correctie voor leeftijd en geslacht). Deze hoge cijfers dienen ongetwijfeld gerelateerd te worden aan het stedelijk karakter van Brussel, gezien ze van dezelfde grootorde zijn als deze bekomen voor Gent en Antwerpen (10%) en voor Luik en Charleroi (8%) – verschillen niet significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

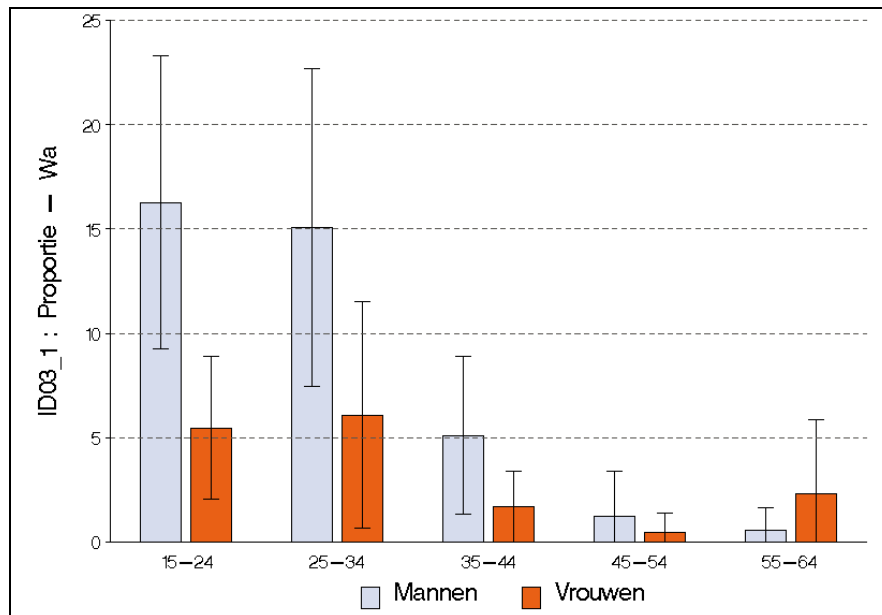
Tenslotte kan een beperkte daling vastgesteld worden van het recent gebruik van cannabis tussen 2004 (9,2%) en 2008 (8,7%), een daling die echter niet significant is na correctie voor leeftijd en geslacht.

Waals Gewest

In het Waals Gewest, geeft 5% van de bevolking van 15-64 jaar aan cannabis gebruik te hebben in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête. Het socio-demografisch profiel voor het Waals Gewest leunt dicht aan het profiel bekomen voor hele land. Zo is het recent gebruik van cannabis gerelateerd met de leeftijd en met het geslacht en kan geen samenhang met het opleidingsniveau worden vastgesteld. Ook is er geen samenhang met de urbanisatiegraad, na correctie voor leeftijd en geslachten, zoals wel het geval was voor het Vlaams Gewest.

Figuur 12 Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat aangeeft in de loop van de afgelopen 12 maanden cannabis gebruikt te hebben, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Waals Gewest

Het recent gebruik van cannabis is een tikkeltje hoger in 2008 (4,9%) in vergelijking met 2004 (4,6%), maar dit verschil is niet significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

4.4. Huidig en frequent gebruik van cannabis (ID04_1 & ID05_1)

Indicatoren ID04_1 (huidig gebruik = tijdens de afgelopen 30 dagen) en ID05_1 (aantal dagen waarop cannabis gebruikt werd tijdens de afgelopen 30 dagen) geven een beeld van de regelmatige en intensieve gebruikers van cannabis.

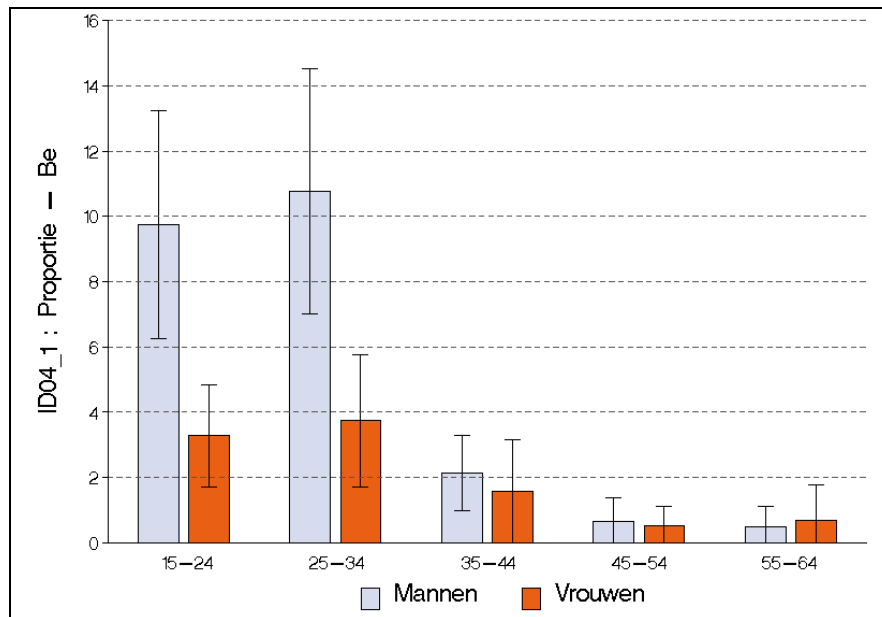
4.4.1. België

In België telt men 3% huidige gebruikers van cannabis (gebruik tijdens de 30 dagen voorafgaand aan de enquête). Onder deze personen, en voor deze periode van 30 dagen, geeft 30% aan tijdens minstens 20 dagen cannabis gebruikt te hebben, 10% heeft tussen de 10 en 19 dagen cannabis gebruikt, 17% tussen de 4 en 9 dagen en 42% tijdens 3 dagen of minder.

Analyse volgens geslacht en leeftijd

De mannelijke bevolking gebruikt zonder twijfel meer regelmatig cannabis dan de vrouwelijke bevolking: 4,4% van de mannen tussen 15 en 64 jaar hebben tijdens de afgelopen 30 dagen cannabis gebruikt tegen 1,9% van de vrouwen. De huidige prevalentie van het gebruik van cannabis is hoger in de leeftijdsgroep 15 to 34 jaar (6,5% tot 7%) dan erna (minder dan 2%). De verschillen vastgesteld tussen mannen en vrouwen en tussen de jongeren en de ouderen, zijn significant na correctie respectievelijk voor leeftijd en geslacht.

Figuur 13 Percentage personen (van 15 tot 64 jaar) dat aangeeft cannabis gebruikt te hebben tijdens de afgelopen 30 dagen, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008

De verdeling (in %) van de huidige gebruikers volgens het aantal dagen waarop cannabis gebruikt wordt, in functie van geslacht en leeftijd, wordt voorgesteld in Tabel 1. Vastgesteld kan worden dat bijna een derde van de huidige gebruikers, zware gebruikers (> 20 dagen/maand) zijn, meer bepaald gaat het om 32% bij de mannen en 26% bij de vrouwen. Een derde van de zware gebruikers kan teruggevonden worden bij de adolescenten en de jonge volwassenen (15-34 jaar), maar het aandeel zware gebruikers daalt daaropvolgend volgens de leeftijd. Globaal genomen is het aandeel zware gebruikers niet gewijzigd tussen 2004 en 2008 (niet opgenomen in deze tabel). De prevalentie van het huidige gebruik van cannabis is ongewijzigd sinds 2004.

Tabel 1 Verdeling (%) van de huidige gebruikers van cannabis (van 15 tot 64 jaar), volgens de frequentie van gebruik (in aantal dagen) tijdens de afgelopen maand, volgens geslacht, leeftijd en jaar, Gezondheidsenquête, België, 2008

	> 20 dagen	10-19 dagen	4-9 dagen	1-3 dagen	N
Mannen	31,8	8,9	17,3	42,0	133
Vrouwen	25,5	2,2	13,7	58,6	71
15-24 jaar	31,3	12,9	15,0	40,9	84
25-34 jaar	32,5	1,8	15,8	49,9	80
35-44 jaar	27,8	6,9	18,1	47,2	28
45-54 jaar	16,0	12,7	24,6	46,6	7
55-64 jaar	5,9	0,0	14,3	79,7	5
Totaal 2008	29,8	6,7	16,2	47,3	204
Totaal 2004	30,1	13,8	18,7	37,4	199

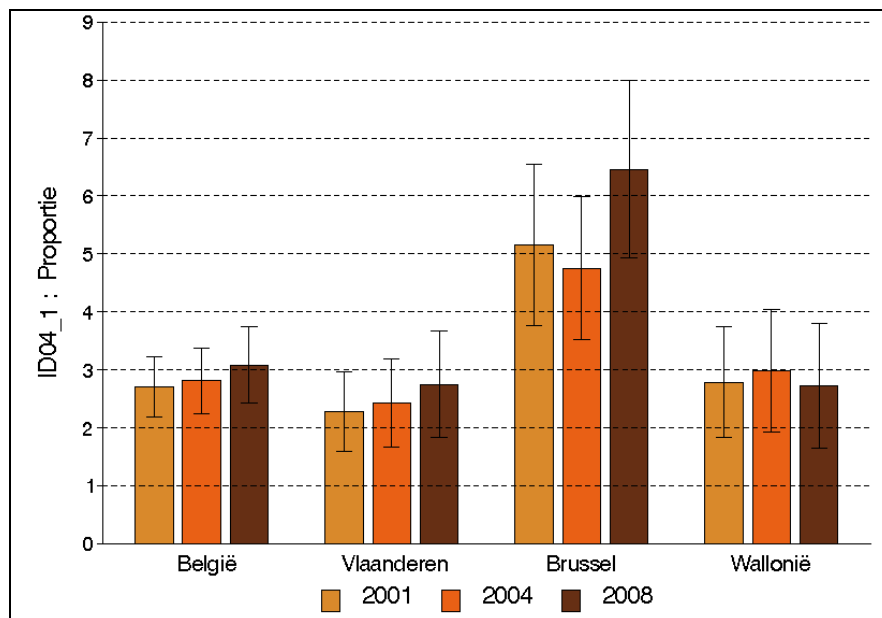
Analyse volgens socio-economische achtergrondkenmerken

Er kan geen lineaire gradatie vastgesteld worden tussen het huidige gebruik van cannabis in functie van het opleidingsniveau, maar een significant verschil lijkt te bestaan tussen de groep 'zonder diploma of lager' (1% huidige gebruikers) en de groep 'lager secundair' (3,5% huidige gebruikers). Ook kan, na correctie voor leeftijd en geslacht, een significant verschil vastgesteld worden tussen stedelingen (4% huidige gebruikers) en inwoners van het platteland (2,0%).

Evolutie doorheen de tijd

Tussen 2001 (2,7%), 2004 (3,0%) en 2008 (3,1%), is het percentage huidige gebruikers van cannabis in de afgelopen 30 dagen niet op een significante wijze gestegen na correctie voor leeftijd en geslacht.

Figuur 14 Percentage personen (van 15 tot 64 jaar) dat aangeeft cannabis gebruikt te hebben tijdens de afgelopen 30 dagen, volgens gewest en jaar, Gezondheidsenquête, België, 2008

4.4.2. Regio's

Een hoger percentage huidige gebruikers kan teruggevonden worden in het Brussels Gewest (6,5%) dan in de twee andere gewesten (2,7%) en deze verschillen zijn significant na correctie voor leeftijd en geslacht. De proportie zware gebruikers (> 20 dagen/maand) onder de huidige gebruikers is groter in het Brussels Gewest (35%) dan in de twee andere gewesten (28% in het Vlaams Gewest, 30% in het Waals Gewest).

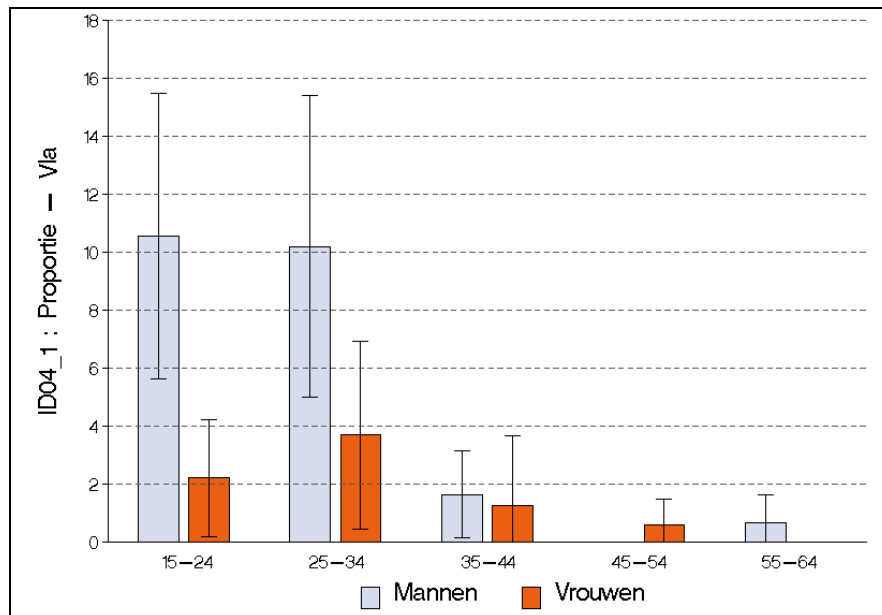
Vlaams Gewest

In het Vlaams Gewest geeft 2,7% van de bevolking aan cannabis gebruikt te hebben in de 30 dagen voorafgaand aan de enquête. Hiervan gebruikt 28% cannabis op een intensieve wijze (tijdens 20 dagen of meer in de afgelopen 30 dagen). Huidige gebruikers komen relatief meer voor bij jonge volwassenen van 15-34 jaar (10%) dan bij de ouderen (< 2%), en meer bij mannen (4,1%) dan bij vrouwen (1,5%). Een sociale gradiënt in de verdeling van de huidige gebruikers kan niet terug gevonden worden, maar de urbanisatiegraad speelt een rol: de concentratie huidige gebruikers is hoger in de steden. De evolutie doorheen de tijd (2,3% in 2001 tot 2,7% in 2008) is niet statistisch significant.

Figuur 15 Percentage personen (van 15 tot 64 jaar) dat aangeeft cannabis gebruikt te hebben tijdens de afgelopen 30 dagen, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Vlaams Gewest

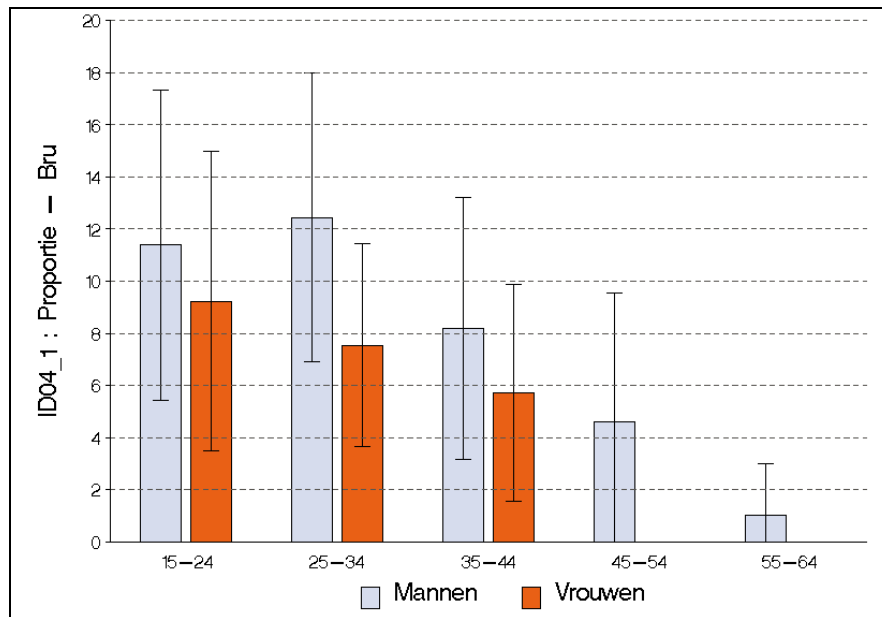
Brussels Gewest

De prevalentie van het huidige gebruik van cannabis in het Brussels Gewest (6,5%) is dubbel zo hoog als de nationale prevalentie (3,1%). In het Brussels Gewest kan ook, in relatieve termen, het hoogste aantal zware gebruikers terug gevonden worden (35% van de huidige gebruikers gebruikte minstens 20 dagen cannabis tijdens de afgelopen 30 dagen). Specifiek voor het Brussels Gewest is dat het huidige gebruik van cannabis vrij populair is bij de 35-plussers, wat niet het geval is voor de andere gewesten. Er kan geen samenhang vastgesteld worden tussen het huidige cannabisgebruik en het opleidingsniveau.

Brussel onderscheidt zich niet van de andere steden zoals Gent of Antwerpen, waar 6,7% van de inwoners huidige gebruikers van cannabis zijn. En, hoewel in Luik en Charleroi slechts 2,8% van de inwoners aangeeft cannabis gebruikt te hebben tijdens de afgelopen 30 dagen, is het verschil met het Brussels Gewest niet significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

Figuur 16 Percentage personen (van 15 tot 64 jaar) dat aangeeft cannabis gebruikt te hebben tijdens de afgelopen 30 dagen, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Brussels Gewest

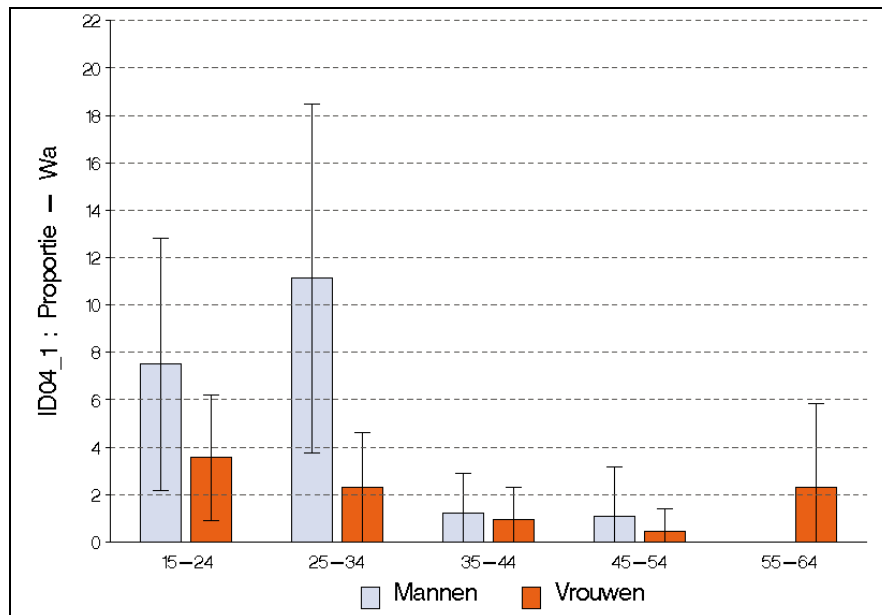
Tenslotte is de stijging van de prevalentie van het huidig cannabisgebruik in het Brussels Gewest in vergelijking met 2004 (4,8%) niet statistisch significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

Waals Gewest

In het Waals Gewest geeft 3,8% van de mannen en 1,8% van de vrouwen van 15 tot 64 jaar aan huidige gebruikers van cannabis te zijn. 30% onder hen kan beschouwd worden als zware gebruikers. Het huidig gebruik concentreert zich bij de jong volwassenen (25-34 jaar) en, in mindere mate, bij de jongeren (15-24 jaar). Er kan geen sociale gradiënt in de verdeling van het huidig cannabisgebruik vastgesteld worden en, in tegenstelling tot het Vlaams Gewest, heeft de urbanisatiegraad geen impact op het huidig gebruik van cannabis. Tenslotte zijn de cijfers stabiel doorheen de tijd.

Figuur 17 Percentage personen (van 15 tot 64 jaar) dat aangeeft cannabis gebruikt te hebben tijdens de afgelopen 30 dagen, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Waals Gewest

4.5. Gebruik van andere substanties (ID06_1, ID07_1)

In de Gezondheidsenquête 2008 werd aan de respondenten gevraagd of zij al cocaïne, amfetamines, ecstasy of andere gelijkaardige producten gebruikt hebben, en meer specifiek, welke producten ze gebruikt hebben in de afgelopen 12 maanden. Twee indicatoren worden op basis van deze vragen opgemaakt: het ooit-gebruik (ID06_1) en het gebruik in het afgelopen jaar (ID07_1) van andere drugs dan cannabis. Om het lezen van dit rapport te vergemakkelijken, wordt naar deze producten verwezen met het begrip “andere substanties” of “andere drugs”, waarbij goed begrepen moet worden dat het hier gaat om andere drugs dan cannabis. Onder “experimenteel” gebruik wordt verwezen naar het gebruik van een andere drug of substantie in de loop van het leven en met “recent” gebruik wordt verwezen naar het gebruik van een andere drug of substantie in de loop van de afgelopen 12 maanden.

4.5.1. België

Het lijkt erop dat 3,8% van de bevolking van 15-64 jaar al met een andere drug geëxperimenteerd heeft en 1,5% andere drugs gebruikt heeft in de afgelopen maanden.

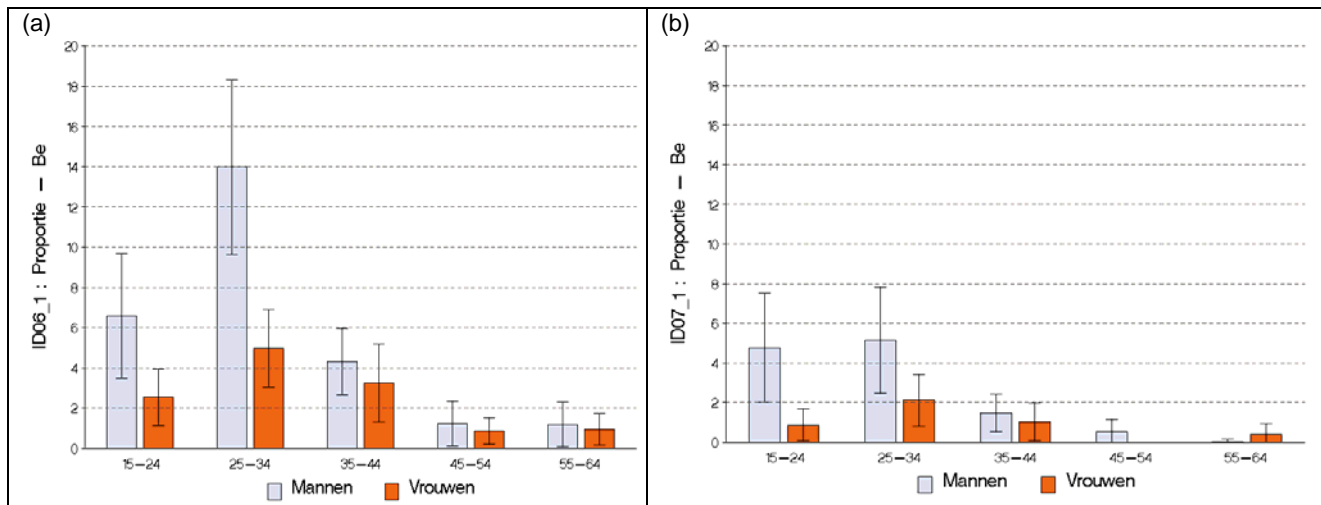
Analyse volgens geslacht en leeftijd

Dubbel zoveel mannen als vrouwen hebben ooit een andere drug gebruikt (respectievelijk 5,2% en 2,5%). Het recent gebruik van andere drugs komt ook relatief meer frequent voor bij mannen (2,2%) dan bij vrouwen (0,9%). Deze verschillen zijn significant na correctie voor leeftijd.

In de leeftijdsgroep van jong volwassenen (25-34 jaar) is het experimenteel gebruik van andere drugs het meest populair, gezien 9,2% onder hen al deze drugs gebruikt heeft (14% bij de mannen in deze leeftijdsgroep). Dit percentage is lager bij de jongeren van 15-24 jaar (4,6%). Voor wat het recent gebruik van deze producten betreft, is de prevalentie bij mannen van 14-24 jaar en 25-34 jaar op eenzelfde niveau. Bij vrouwen is het profiel van het recent gebruik quasi gelijk aan het experimenteel gebruik, maar de frequenties per leeftijdsgroep moeten gewoon door twee gedeeld worden.

Figuur 18 Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat (a) ooit en (b) in de loop van de afgelopen 12 maanden een andere drug gebruikt heeft, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008

Analyse volgens socio-economische achtergrondkenmerken

De distributie van gebruikers (al dan niet recent) van andere drugs varieert niet volgens het opleidingsniveau, na correctie voor leeftijd en geslacht. Het experimenteel gebruik van andere drugs is meer courant in stedelijke gebieden (4,7%) in vergelijking met landelijke gebieden (2,6%), en dit verschil is significant na correctie voor leeftijd en geslacht. Het verschil verdwijnt echter voor wat betreft de prevalentie van het recent gebruik.

4.5.2. Regio's

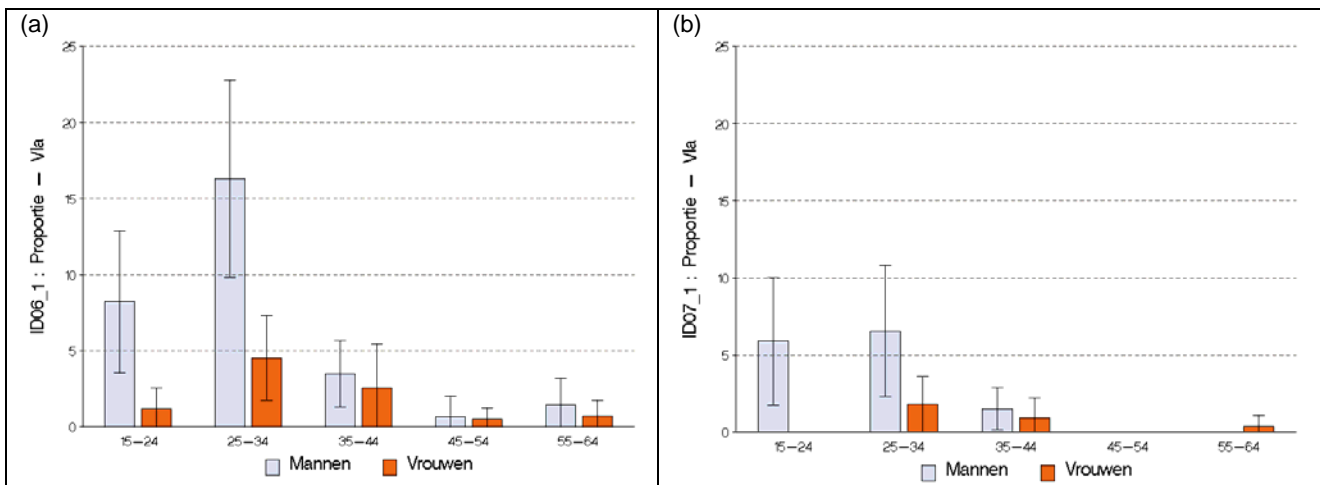
De proportie personen dat experimenteel andere drugs gebruikt heeft, is hoger in het Brussels Gewest (6,0%) dan in de twee andere gewesten van het land (rond 3,6%). Het verschil tussen het Brussels Gewest en elk van de andere gewesten is echter niet significant na correctie voor leeftijd en geslacht. Hetzelfde geldt voor het recent gebruik van andere drugs.

Opgepast: *de resultaten per gewest moeten met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden, gezien het zeer kleine aantal gebruikers van andere drugs die betrokken zijn in de analyses op dit niveau!*

Vlaams Gewest

In het Vlaams Gewest geeft 3,7% van de bevolking van 15 tot 64 jaar aan ooit andere psychoactieve substanties gebruikt te hebben, terwijl 1,2% aangeeft dergelijke producten gebruikt te hebben in de afgelopen 12 maanden. De leeftijds- en geslachtsdistributie van het experimenteel gebruik van andere producten is analoog met deze die op nationaal niveau teruggevonden kon worden: het gebruik is eerder mannelijk en vooral de jong volwassenen zijn erin betrokken. Eenzelfde beeld kan teruggevonden worden voor wat het recent gebruik van andere substanties betreft.

Figuur 19 Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat (a) ooit en (b) in de loop van de afgelopen 12 maanden een andere drug gebruikt heeft, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Vlaams Gewest

In het Vlaams Gewest, kan geen samenhang tussen het opleidingsniveau en het gebruik van andere substanties vastgesteld worden. De urbanisatiegraad lijkt positief gerelateerd te zijn met dit gebruik, maar deze samenhang verdwijnt na correctie voor leeftijd en geslacht.

Brussels Gewest

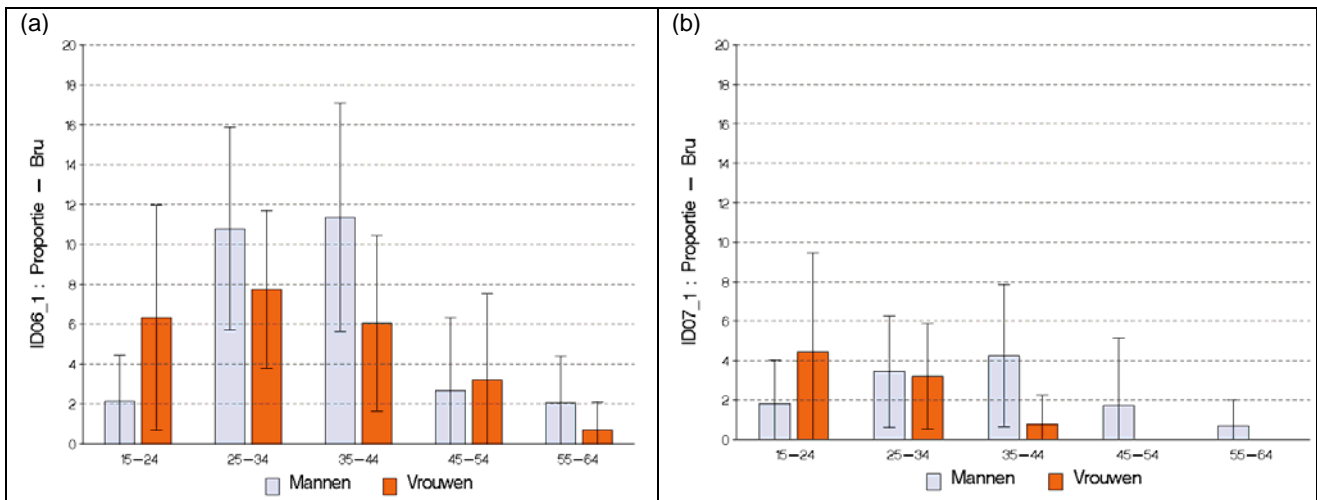
Het gebruik van andere drugs is het hoogst in het Brussels Gewest (6,0% van de bevolking heeft ooit andere substanties gebruikt, 2,2% in de afgelopen 12 maanden) in vergelijking met de twee andere gewesten, maar deze verschillen zijn niet significant na correctie voor leeftijd en geslacht.

Het profiel in het gebruik van andere drugs volgens leeftijd en geslacht is verschillend in het Brussels Gewest in vergelijking met de twee andere gewesten. Zoals dit ook het geval was voor het gebruik van cannabis, zijn het vooral de jongeren (15 - 24 jaar) die omtrent het gebruik van andere producten het verschil maken, evenals het gebruik boven de leeftijd van 35 jaar, een fenomeen dat zowel bij mannen als bij vrouwen (wat eerder zeldzaam is in de andere gewesten) kan worden vastgesteld.

Na correctie voor leeftijd, kan, voor wat het gebruik van andere drugs betreft, geen significant verschil gevonden worden tussen mannen en vrouwen, noch tussen het gebruik bij jongeren (van 15 tot 24 jaar) en ouderen (van 55 tot 64 jaar). Het opleidingsniveau lijkt ook geen determinerende rol te spelen (geen significante verschillen tussen de diverse niveaus na controle voor leeftijd en geslacht).

Figuur 20 Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat (a) ooit en (b) in de loop van de afgelopen 12 maanden een andere drug gebruikt heeft, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Brussels Gewest

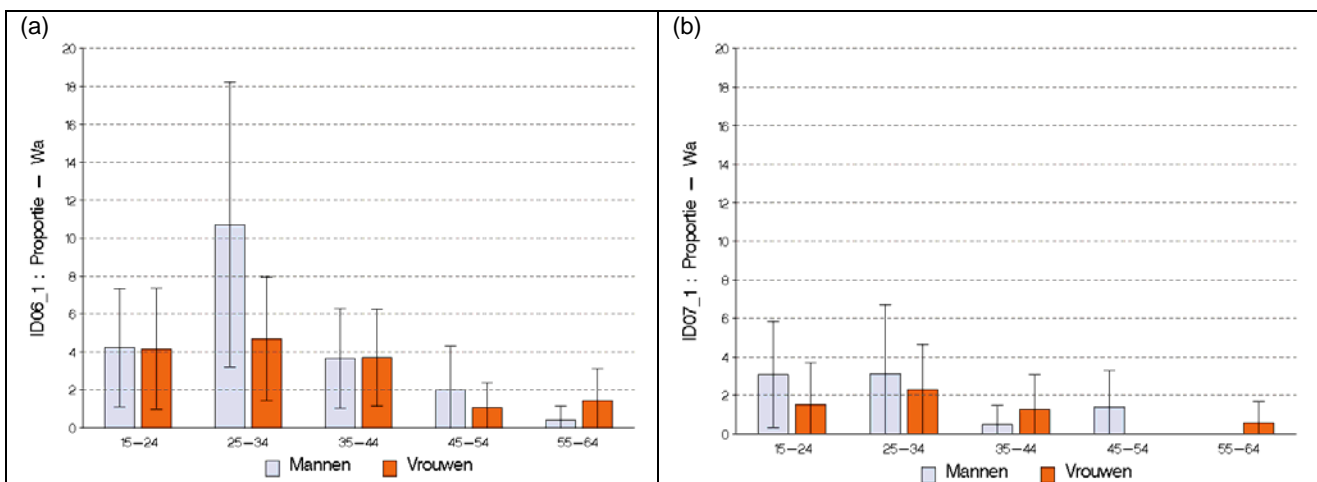

Ondanks de verschillen in prevalentie tussen het Brussels Gewest en de twee andere gewesten, onderscheidt Brussel zich niet van de andere grote steden in het land. Het tegendeel is eerder waar, gezien het gebruik van andere drugs door 8,6% van de inwoners van Gent en Antwerpen en door 7,3% van de inwoners van Luik en Charleroi wordt gemeld (niet significante verschillen). Het recent gebruik is echter hoger in Luik en Charleroi (4,7% tegen 2,2% in Brussel), ook na correctie voor leeftijd en geslacht.

Waals Gewest

In het Waals Gewest geeft 3,5% van de bevolking van 15 tot 64 jaar aan ooit een andere psychoactieve substantie gebruikt te hebben, 1,3% gebruikte een dergelijke substantie in de afgelopen 12 maanden. Zoals in het Brussels Gewest en in tegenstelling tot het Vlaams Gewest, zijn er proportioneel meer vrouwen die andere drugs gebruikt te hebben. Leeftijd speelt hier een minder discriminerende rol dan in het Vlaams Gewest, zelfs al is de consumptie het hoogst bij de jongeren (15 – 34 jaar).

Figuur 21 Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat (a) ooit en (a) in de loop van de afgelopen 12 maanden een andere drug gebruikt heeft, volgens leeftijd en geslacht, Gezondheidsenquête, België, 2008 – Waals Gewest

De geringe verschillen die vastgesteld kunnen worden in functie van het opleidingsniveau zijn niet significant na correctie voor leeftijd en geslacht. Het recent gebruik van andere substanties is echter minder frequent in de halfstedelijke gebieden dan in de andere gebieden (significante verschillen).

4.6. Gebruik van cocaïne, amfetamines, heroïne (ID07_2, _3, _6)

In een laatste onderdeel van dit hoofdstuk worden de verschillende types recent gebruikte drugs (d.i. in de loop van de afgelopen 12 maanden) bij de bevolking van 15 tot 64 jaar belicht. Het merendeel van deze gebruikte substanties wordt gehergroepeerd in grotere categorieën (behalve cocaïne) waardoor de volgende indicatoren aangemaakt kunnen worden; ID07_3, die het gebruik van amfetamines en ecstasy omvat, ID07_6 die heroïne en substitutieproducten (methadon, buprenorfin) omvat en ID07_9 die verwijst naar het gebruik van andere producten (paddenstoelen, LSD, rohypnol,... - cannabis niet inbegrepen). De resultaten worden enkel voorgesteld voor België en niet op gewestelijk niveau, gezien het zeer beperkt aantal betrokken personen. Om dezelfde reden worden enkel de analyse per leeftijd en geslacht voorgesteld voor elk van deze indicatoren.

4.6.1. België

Tabel 2 Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat in de afgelopen 12 maand cocaïne, amfetamines, opiaten of andere producten (behalve cannabis) heeft gebruikt, volgens geslacht en leeftijd, Gezondheidsenquête, België, 2008

	Cocaïne	Amfetamines	Opiaten	Andere	N
Mannen	1,3	1,4	0,2	0,5	2644
Vrouwen	0,5	0,4	0,1	0,1	2838
15-24 jaar	1,8	2,1	0,4	0,7	896
25-34 jaar	2,2	1,8	0,3	0,6	1079
35-44 jaar	0,6	0,8	0,1	0,2	1241
45-54 jaar	0,1	0,0	0,2	0,0	1155
55-64 jaar	0,0	0,1	0,0	0,1	1111
Totaal 2008	0,9	0,9	0,2	0,3	5402

0,9% van de bevolking in België van 15 tot 64 jaar rapporteert het gebruik van cocaïne in de loop van de 12 maanden voorafgaand aan de enquête, 0,9% rapporteert het gebruik van amfetamines of van ecstasy, 0,2% verklaart heroïne of substitutieproducten gebruikt te hebben terwijl 0,3% aangeeft andere producten (met uitzondering van cannabis) gebruikt te hebben.

Analyse volgens geslacht en leeftijd

Proportioneel zijn er meer mannen dan vrouwen die elk van deze producten gebruikt heeft (Tabel 2). Afhankelijk van de substantie gaat het om een verhouding van 2 tot 5 mannen voor één vrouw. Het gebruik van elke van deze substanties is meer frequent tussen de leeftijd van 15 en 34 jaar. Het gebruik van dergelijke substanties is vanaf de leeftijd van 45 jaar zeldzaam.

Andere analyses

Voor deze indicatoren worden enkel basistabellen aangemaakt voor België en niet voor de gewesten. Het aantal betrokken personen is immers te laag om aanvaardbare schattingen te maken van hun verdeling in functie van de weerhouden achtergrondkenmerken.

5. Bespreking

Het gebruik van cannabis in België

Vooreerst geven de cijfers van 2008 een goed beeld weer van het parcours van de gebruikers van cannabis in de algemene bevolking in de leeftijdsgroep van 15 tot 64 jaar. Het gebruik van cannabis werd nagegaan op basis van het ooit gebruik ervan, het recent gebruik (gebruik in het afgelopen jaar), het huidig gebruik (gebruik in de afgelopen maand) en de intensiteit van het gebruik (aantal dagen waarop gebruikt wordt in de afgelopen maand)

De resultaten tonen aan dat 14% van de bevolking ooit met cannabis geëxperimenteerd heeft. Het merendeel van die personen dat ooit cannabis gebruikt heeft, heeft dit geruime tijd geleden gedaan: de resultaten tonen immers aan dat tweederde onder hen geen cannabis gebruikt heeft in het afgelopen jaar, terwijl een derde aangeeft in het afgelopen jaar cannabis gebruikt te hebben (dit wil zeggen 5% van de bevolking). Een kwart van die personen die ooit cannabis gebruikt hebben, heeft dit nog in de maand voorafgaand aan de enquête gedaan. Op bevolkingsniveau gaat het dus om 3,1% huidige gebruikers.

Kan het profiel van gebruiker omschreven worden?

Het gebruik van cannabis, en van psychoactieve substanties in het algemeen, is vooral gesitueerd bij adolescenten en jong volwassenen in onze samenleving. Het gaat eerder om een typisch mannelijk gedrag, zoals dit overigens ook het geval is voor het gebruik van alcohol en tabak.

Zo geeft, bijvoorbeeld, bij de jonge volwassenen van 25 tot 34 jaar – die adolescenten waren in de jaren negentig – 30% aan ooit cannabis gebruikt te hebben (40% van de mannen in deze leeftijdsgroep), wat deze leeftijdsgroep de groep maakt met het meeste aantal ‘experimentele’ gebruikers. De prevalentie van recent gebruik van cannabis (afgelopen 12 maanden) is daarentegen het hoogst in de groep van jongeren (15 tot 24 jaar), namelijk 12% (8% meisjes en dubbel zoveel jongens (16%) op deze leeftijd). Tenslotte is het huidig gebruik (afgelopen maand) het hoogst in de leeftijdsgroepen van 15 tot 24 jaar (6,5%) en van 25 tot 34 jaar (7%), maar voor alle leeftijdsgroepen geldt dat het gebruik hoger is bij mannen (10 – 11%).

In de leeftijdsgroepen van 15 tot 34 jaar, geeft een derde van de gebruikers aan quasi dagelijks cannabis te gebruiken (minstens tijdens 20 dagen in de afgelopen maand). Dit is een verandering in vergelijking met 2004: de jongeren (15 tot 24 jaar) gaven in 2004 minder aan intensief cannabis te gebruiken (20% tegen 31% in 2008). Gezien echter deze resultaten gebaseerd zijn op een klein aantal gevallen (minder dan 100 personen per enquête), moeten geen overhaaste conclusies getrokken worden vooraleer deze tendens te toetsen met andere studies. Wat onthouden moet worden is de neiging, bij de jonge huidige gebruikers, naar een regelmatig veeleer dan naar een occasioneel of recreatief gebruik van cannabis.

De enige indicator die niet wijst op verschillen tussen de geslachten, is het moment waarop voor het eerst met cannabis geëxperimenteerd wordt: jonge vrouwen en jonge mannen, die nu 15 tot 24 jaar zijn, gebruikte voor het eerst cannabis op de gemiddelde leeftijd van 16 jaar en 3 maanden, terwijl voor diegenen in de leeftijdsgroep 25 tot 34 jaar, de gemiddelde leeftijd waarop met het gebruik van cannabis gestart werd, 18 jaar was.

Een ander element dat meespeelt in het profiel van de cannabisgebruiker is de sterke concentratie in stedelijke gebieden en grote steden. De analyses volgens urbanisatiegraad hebben dit systematisch, en zowel op nationaal als op regionaal niveau aangegeven. Bovendien wijzen de interregionale vergelijkingen steeds op een minder positieve situatie in het Brussels Gewest (stedelijke regio) in vergelijking met de twee andere gewesten van het land. Tenslotte verschillen de prevalenties in het Brussels Gewest niet van deze verkregen voor de andere grote steden in het land, te weten Gent en Antwerpen in het Vlaams Gewest en Luik en Charleroi in het Waals Gewest. Deze vaststelling kan misschien geïllustreerd worden met het voorbeeld van het gebruik van cannabis in het afgelopen jaar bij de bevolking van 15 tot 64 jaar: op nationaal niveau gaat het om 5%, in Luik en Charleroi om 8%, in het Brussels Gewest om 9% en in Gent en Antwerpen om 10%. Ook voor wat de huidige gebruikers betreft, kan dit worden vastgesteld: 3,1% op nationaal niveau, 6,5% in het Brussels Gewest, 6,7% in Gent en Antwerpen, maar slechts 2,8% in Luik en Charleroi – de enige uitzondering op de regel. De gestandaardiseerde analyses, waarbij voor factoren als leeftijd en geslacht gecorrigeerd wordt, geven aan dat de vastgesteld verschillen tussen deze steden niet statistisch significant zijn.

Het opleidingsniveau is een discriminatoire factor bij de gebruikers van cannabis. De enige dissonante vaststelling hieromtrent is de sociale gradiënt vastgesteld in het Brussels Gewest voor wat de experimentele gebruikers van cannabis betreft (ooit gebruik), en de recente gebruikers (gebruik in het afgelopen jaar) waar de prevalentie stijgt in functie van het opleidingsniveau. Maar het gaat hierbij om een geïsoleerde vaststelling.

Wat kan er gezegd worden over de evolutie van deze indicatoren in de tijd?

Over het algemeen kunnen er geen grote verschillen in vergelijking met 2004 teruggevonden worden. Meer specifiek, kan de lichte toename van de proportie personen die al cannabis gebruikt hebben, teruggebracht worden tot de jongeren die voor het eerst kennismaken met deze drug, en zich dus voevoegen bij diegenen die deze ervaring al achter de rug hebben. Wanneer de resultaten worden gecorrigeerd voor geslacht en leeftijd, zijn er geen significante verschillen tussen de bevindingen in 2004 in vergelijking met deze van 2008. Voor wat betreft het recent gebruik van cannabis (in de afgelopen 12 maanden) zijn de cijfers over de jaren heen stabiel. Eenzelfde vaststelling kan gemaakt worden voor het huidig gebruik van cannabis (in de afgelopen maand), waar de cijfers per enquête slechts twee tienden van een procent toenemen (2,7% in 2001 – 2,9% in 2004 – 3,1% in 2008), en deze toename is niet statistisch significant na correctie voor leeftijd en geslacht. Tenslotte daalt de leeftijd waarop voor het eerst cannabis gebruikt werd met 3 maanden in de afgelopen 4 jaren, wat toch relatief beperkt is. Een enkel knelpunt echter: de jonge gebruikers (15 tot 24 jaar) zijn weliswaar niet talrijker dan in 2004 om aan te geven dat ze tijdens de afgelopen maand cannabis gebruikt hebben, maar zijn wel talrijker om aan te geven op een meer intensieve wijze cannabis te gebruiken. Er mag redelijkerwijs besloten worden dat op nationaal niveau de cijfers met betrekking tot het gebruik van cannabis gestabiliseerd zijn sinds de laatste enquête in 2004 – maar men moet echter de jongeren (en hun entourage) sensibiliseren voor wat betreft 1. de risico's van het chronisch of problematisch cannabisgebruik, 2. de risico's van het gebruik van cannabis op jonge leeftijd en 3. de risico's gerelateerd aan het gebruik van meerdere substanties (mengeling van drugs, combinatie drugs en alcohol ...)

Worden de Belgische resultaten bevestigd door andere resultaten?

De cijfers rond het gebruik van cannabis afkomstig van de gezondheidsenquête liggen minder hoog dan deze verkregen in het kader van twee andere recente enquêtes; de Europese ESPAD 2007 enquête³ en de Belgische OIVO 2007 enquête⁴.

De ESPAD 2007 enquête werd in België georganiseerd bij jongeren in het secundair onderwijs van 15 tot 16 jaar, in het Vlaams Gewest. De prevalentiecijfers verkregen voor 2007 (op basis van 1.889 participanten) zijn 24% voor wat betreft het ooit gebruikt hebben van cannabis en 12% voor het huidig gebruik (in de afgelopen maand). Deze cijfers liggen iets hoger in vergelijking met deze verzameld in het kader van de gezondheidsenquête in het Vlaams Gewest bij jongeren van 15 tot 24 jaar, waar ze respectievelijk 21% en 6,5% zijn – maar deze verschillen verkleinen in vergelijking met deze gevonden in de 2004 enquête en de ESPAD 2003 enquête (waar de resultaten respectievelijk 32% en 17% waren – de verschillen worden dus kleiner)

De OIVO enquête werd in 2007 georganiseerd bij 1.065 jongeren van 12 tot 17 jaar in de scholen in België. De resultaten geven aan dat 26% van hen al cannabis gebruikt heeft en dat 13% cannabis gebruikt heeft in de afgelopen maand. De bekomen resultaten liggen dus zeer dicht bij deze verkregen in de ESPAD 2007 enquête. Volgens de OIVO studie is het aantal jongeren dat ooit cannabis gebruikt heeft en dit nu doet, gestegen in vergelijking met vorig jaar (8% in 2006), terwijl de frequentie van het gebruik verminderd zou zijn. Deze gegevens zijn tegengesteld aan deze bekomen in het kader van de ESPAD 2007 enquête waar in geen enkele van de 35 landen een toename van het gebruik van cannabis bij jongeren sinds 2003 kan worden vastgesteld, alsook aan de Gezondheidsenquête waar het aantal jonge, huidige gebruikers (15 – 24 jaar) stabiel is, maar waar het aantal intensieve gebruikers is toegenomen.

De verschillen tussen de twee enquêtes, georganiseerd in het schoolmilieu enerzijds en de gezondheidsenquête anderzijds, kunnen deels verklaard worden door de verschillen in de referentiegroep, de doelpopulatie en de onderzoeksmethodologie.

Hoe positioneert België zich op internationaal vlak?

Op basis van het beschikbaar nationale cijfermateriaal geeft de EWDD in zijn jaarrapport van 2009 aan dat 22% van de bevolking van 15 tot 64 jaar in Europa al cannabis heeft geprobeerd. Dit cijfer daalt tot 6,8% voor wat betreft het recent gebruik en tot 3,6% voor het huidig gebruik. Ter herinnering, voor België komen we respectievelijk tot de volgende percentages: 14% - 5,0% - 3,1% voor de bevolking van 15 tot 64 jaar, wat dus iets lager is dan het Europees gemiddelde, maar toch volledig in dezelfde lijn ligt, zeker voor wat betreft het recent en het huidig gebruik. Er moet echter ook vermeld worden dat de Europese gemiddelden lager zijn dan deze bekomen in de Verenigde Staten van Amerika, Canada en Australië.

Het gebruik van andere verdovende middelen in België

De prevalentie van het gebruik van andere drugs (bijvoorbeeld cocaïne, amfetamines, ecstasy) geeft aan dat 4% van de bevolking tussen 15 en 64 jaar een van deze producten ooit gebruikt heeft en dat 1,5% van de bevolking dit in de afgelopen 12 maanden heeft gedaan. Het recent gebruik (in de afgelopen 12 maanden) per product overstijgt niet de 1%. De prevalentie van het gebruik van cocaïne en van amfetamines/ecstasy wordt geschat op 0,9%, het gebruik van opiaten op 0,2% en het gebruik van andere substanties op 0,3%.

³ http://www.espad.org/documents/Espad/ESPAD_reports/2007/The_2007_ESPAD_Report-FULL_091006.pdf

⁴ Jeunes et drogues (K. De Ridder & M. Vandercammen, 2008) ; <http://www.crioc.be/files/fr/3987fr.pdf>

Het profiel van de gebruiker van andere drugs is gelijkaardig aan deze omschreven voor de gebruiker van cannabis: het gaat vooral om mannen, jongeren en stedelingen. Zo draait de prevalentie van het gebruik in de afgelopen 12 maand, in de leeftijdsgroep van 15 tot 34 jaar, rond de 2% voor cocaïne en de groep van amfetamines/ecstasy, rond 0,4% voor opiaten en 0,3% voor andere substanties.

In vergelijking met de andere Europese landen, vermeld in het 2009 jaarrapport van de EWDD, bevindt België zich in de middenmoot: de jaarprevalentie van het gebruik van cocaïne is 2,2% bij personen van 15 tot 34 jaar en 1,1% voor amfetamines, 1,6% voor ecstasy en tussen 0,1 en 0,6% voor opiaten.

De resultaten van de Gezondheidsenquête kunnen niet vergeleken worden met de studies georganiseerd in het schoolmilieu (ESPAD en CRIOC) gezien de referentieperiodes niet overeenkomen ingeval het gaat om individueel gebruikte producten.

Gevolgen voor een gezondheidsbeleid

Enkele gevolgen kunnen getrokken worden uit de resultaten rond het gebruik van cannabis en van andere psychoactieve substanties in de bevolking van België, die een gezondheidsbeleid een richting kunnen geven. Zo kan meer aandacht uitgaan naar de gevolgen van chronisch gebruik van dergelijke substanties, naar de gevolgen van het gebruik van meerdere substanties en van het vroegtijdig gebruik ervan, meer specifiek voor het leerproces, de aandacht, het memoriseren, het schoolverlaten en de sociale isolatie. Dezen zouden deel moeten uitmaken van het sensibiliseren van (pre-)adolescenten, maar ook van de ouders en het leraarskorps, zodat de eerste tekenen van een problematische consumptie snel opgemerkt wordt.

Bovendien doet de noodzaak van risicopreventie zich niet enkel bij de adolescenten van het secundair onderwijs, maar ook bij de jonge volwassenen in het hoger onderwijs, bij de werkgevers en bij de werknemers... Bovendien, gezien het wettelijk verbod op het gebruik van deze producten maar een beperkte reikwijdte heeft, moet duidelijke informatie verspreid worden over de gevaren van het gebruik ervan en moet ernaar gestreefd worden, in de optiek de risico's te verlagen, de producten die circuleren bij de jongeren te controleren zoals dit al het geval is in een aantal pilootexperimenten. Tenslotte, moeten de structuren van hulp aan en behandeling van verslaafden en toxicomanen waarnaar jongeren in alle discretie en in alle veiligheid zich kunnen richten, behouden en gepromoot te worden.

Het cijfermateriaal met betrekking tot de frequentie van het gebruik van verdovende middelen geeft een eerste indicatie in het schatten van hun gebruik op bevolkingsniveau. Bijkomende gegevens met betrekking tot het profiel van gebruik (motivatie, moment, wijze waarop,...) zijn noodzakelijk om de preventieboodschap te verfijnen. Hierover hebben studie zoals deze van OIVO in 2007 of van de Eurobarometer (Flash 233⁵) informatie verzameld rond, bijvoorbeeld, de opvattingen van jongeren betreffende drugs, op welke wijze ze deze te pakken krijgen, de toegang tot informatie over drugs en preventie maatregelen.

---

⁵ Flash EB Series #233. Young people and drugs among 15-24 year-olds: Analytical report. The Gallup Organization, 2008. http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_233_en.pdf

6. Bibliografie

Hibell B, Guttormsson U, Ahlström S, Balakireva O, Bjarnason T, Kokkevi A, Kraus L. The 2007 ESPAD Report: Substance Use Among Students in 35 European Countries. Stockholm :The Swedish Council for Information on Alcohol and other Drugs (CAN), The European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA) and the Council of Europe, Co-operation Group to Combat Drug Abuse and Illicit Trafficking in Drugs (Pompidou Group), February 2009.

Observatoire Européen des Drogues et des Toxicomanies. Rapport annuel 2009: Etat du phénomène de la drogue en Europe. Luxembourg: Office des publications de l'Union Européenne, 2009.

Tabellen

België

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit cannabis heeft gebruikt, België.....	346
Gemiddelde leeftijd waarop voor de eerste maal cannabis werd gebruikt bij ooit gebruikers (van 15 tot 64 jaar), België.....	347
Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, cannabis heeft gebruikt, België	348
Percentage cannabisgebruikers (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, geen cannabis heeft gebruikt, België.....	349
Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit, maar niet in de afgelopen 12 maanden, cannabis heeft gebruikt, België.....	350
Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 30 dagen, cannabis heeft gebruikt, België	351
Verdeling (%) van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) naar het aantal dagen cannabisgebruik in de afgelopen 30 dagen, België	352
Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit minstens eenmaal een andere drug dan cannabis heeft gebruikt, België.....	353
Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, een andere drug dan cannabis heeft gebruikt, België	354
Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, cocaine heeft gebruikt, België	355
Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, amfetamines of ecstasy heeft gebruikt, België.....	356
Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, heroïne of vervangers ervan heeft gebruikt, België	357

Vlaams Gewest

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit cannabis heeft gebruikt, Vlaams Gewest	358
Gemiddelde leeftijd waarop voor de eerste maal cannabis werd gebruikt bij ooit gebruikers (van 15 tot 64 jaar), Vlaams Gewest	359
Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, cannabis heeft gebruikt, Vlaams Gewest.....	360
Percentage cannabisgebruikers (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, geen cannabis heeft gebruikt, Vlaams Gewest	361
Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit, maar niet in de afgelopen 12 maanden, cannabis heeft gebruikt, Vlaams Gewest	362
Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 30 dagen, cannabis heeft gebruikt, Vlaams Gewest.....	363
Verdeling (%) van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) naar het aantal dagen cannabisgebruik in de afgelopen 30 dagen, Vlaams Gewest.....	364
Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit minstens eenmaal een andere drug dan cannabis heeft gebruikt, Vlaams Gewest	365
Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, een andere drug dan cannabis heeft gebruikt, Vlaams Gewest	366

Brussels Gewest

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit cannabis heeft gebruikt, Brussels Gewest.....	367
Gemiddelde leeftijd waarop voor de eerste maal cannabis werd gebruikt bij ooit gebruikers (van 15 tot 64 jaar), Brussels Gewest.....	368
Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, cannabis heeft gebruikt, Brussels Gewest.....	369
Percentage cannabisgebruikers (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, geen cannabis heeft gebruikt, Brussels Gewest.....	370
Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit, maar niet in de afgelopen 12 maanden, cannabis heeft gebruikt, Brussels Gewest.....	371
Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 30 dagen, cannabis heeft gebruikt, Brussels Gewest.....	372
Verdeling (%) van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) naar het aantal dagen cannabisgebruik in de afgelopen 30 dagen, Brussels Gewest.....	373
Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit minstens eenmaal een andere drug dan cannabis heeft gebruikt, Brussels Gewest.....	374
Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, een andere drug dan cannabis heeft gebruikt, Brussels Gewest.....	375

Waals Gewest

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit cannabis heeft gebruikt, Waals Gewest	376
Gemiddelde leeftijd waarop voor de eerste maal cannabis werd gebruikt bij ooit gebruikers (van 15 tot 64 jaar), Waals Gewest	377
Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, cannabis heeft gebruikt, Waals Gewest	378
Percentage cannabisgebruikers (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, geen cannabis heeft gebruikt, Waals Gewest	379
Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit, maar niet in de afgelopen 12 maanden, cannabis heeft gebruikt, Waals Gewest	380
Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 30 dagen, cannabis heeft gebruikt, Waals Gewest	381
Verdeling (%) van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) naar het aantal dagen cannabisgebruik in de afgelopen 30 dagen, Waals Gewest	382
Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit minstens eenmaal een andere drug dan cannabis heeft gebruikt, Waals Gewest	383
Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, een andere drug dan cannabis heeft gebruikt, Waals Gewest	384

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit cannabis heeft gebruikt, België

ID01_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	17,8	(15,9-19,7)	15,7	(13,7-17,9)	2676
	Vrouwen	10,7	(9,2-12,1)	8,7	(7,4-10,1)	2873
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	21,1	(17,5-24,7)	20,6	(17,2-24,4)	902
	25 - 34	29,9	(25,8-34,1)	29,9	(25,9-34,2)	1087
	35 - 44	12,2	(10,0-14,5)	11,9	(9,8-14,3)	1250
	45 - 54	6,7	(4,8-8,6)	6,5	(4,9-8,5)	1176
	55 - 64	3,2	(1,7-4,8)	3,1	(1,9-4,9)	1134
OPLEIDING- SNIVEAU	Lager/geen diploma	8,1	(4,0-12,2)	8,6	(5,1-14,1)	356
	Lager secundair	11,1	(7,5-14,8)	11,3	(7,9-16,0)	742
	Hoger secundair	12,8	(10,6-15,0)	10,2	(8,2-12,5)	1819
	Hoger onderwijs	16,8	(14,7-18,9)	13,5	(11,7-15,5)	2502
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	17,0	(15,0-19,0)	14,2	(12,4-16,3)	3030
	Halfstedelijk gebied	12,0	(9,3-14,8)	10,0	(7,8-12,9)	971
	Landelijk gebied	11,6	(9,4-13,9)	9,5	(7,6-11,8)	1548
VERBLIJF- PLAATS	Vlaams Gewest	13,3	(11,4-15,1)	11,1	(9,5-13,1)	2129
	Brussels Gewest	23,3	(20,7-26,0)	18,3	(15,7-21,3)	1485
	Waals Gewest	13,2	(11,1-15,2)	11,0	(9,2-13,0)	1935
JAAR	2001	10,7	(9,6-11,7)	7,7	(6,9-8,7)	7335
	2004	13,0	(11,8-14,3)	10,0	(8,9-11,2)	6655
	2008	14,2	(12,8-15,5)	11,4	(10,2-12,8)	5549

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

**Gemiddelde leeftijd waarop voor de eerste maal cannabis werd gebruikt bij ooit gebruikers
(van 15 tot 64 jaar), België**

ID02_1		Gemid- delde (Ruw)	+ 95% BI	Gemid- delde (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	18,6	(18,0-19,3)	20,7	(19,5-22,0)	497
	Vrouwen	19,4	(18,5-20,4)	21,5	(20,1-22,9)	363
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	16,2	(15,9-16,5)	16,3	(16,0-16,6)	225
	25 - 34	18,1	(17,3-18,8)	18,1	(17,4-18,9)	330
	35 - 44	20,5	(19,2-21,9)	20,6	(19,3-21,9)	176
	45 - 54	22,6	(20,7-24,4)	22,6	(20,9-24,4)	91
	55 - 64	29,2	(23,1-35,2)	29,3	(23,2-35,3)	38
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	19,1	(15,8-22,4)	20,9	(18,3-23,5)	24
	Lager secundair	21,3	(17,4-25,2)	22,8	(19,3-26,2)	81
	Hoger secundair	18,0	(17,5-18,6)	20,4	(19,3-21,5)	253
	Hoger onderwijs	19,1	(18,4-19,8)	21,2	(20,1-22,3)	479
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	19,2	(18,4-20,0)	21,1	(20,0-22,3)	567
	Halfstedelijk gebied	18,2	(17,3-19,1)	21,1	(19,6-22,5)	124
	Landelijk gebied	19,0	(17,5-20,4)	21,1	(19,3-22,9)	169
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	19,0	(18,2-19,8)	21,3	(20,0-22,6)	283
	Brussels Gewest	19,2	(18,6-19,8)	20,8	(19,8-21,7)	325
	Waals Gewest	18,7	(17,3-20,0)	21,0	(19,2-22,8)	252
JAAR	2004	19,2	(18,7-19,7)	21,7	(20,8-22,5)	888
	2008	18,9	(18,4-19,5)	21,0	(20,1-22,0)	860

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van lineair regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, cannabis heeft gebruikt, België

ID03_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	7,1	(5,8-8,3)	4,6	(3,5-6,0)	2667
	Vrouwen	3,1	(2,2-4,0)	1,9	(1,3-2,8)	2869
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	11,8	(9,0-14,7)	11,1	(8,5-14,2)	901
	25 - 34	10,4	(7,4-13,4)	9,9	(7,4-13,3)	1081
	35 - 44	3,4	(2,1-4,6)	3,1	(2,1-4,6)	1249
	45 - 54	0,7	(0,2-1,2)	0,6	(0,3-1,3)	1173
	55 - 64	1,0	(0,2-1,7)	0,9	(0,4-1,9)	1132
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	3,5	(0,1-6,9)	2,6	(1,0-6,9)	355
	Lager secundair	5,3	(2,6-8,0)	4,1	(2,1-7,8)	739
	Hoger secundair	4,7	(3,4-6,0)	2,6	(1,8-3,7)	1817
	Hoger onderwijs	5,3	(4,0-6,6)	3,0	(2,2-4,1)	2495
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	6,2	(4,8-7,5)	3,6	(2,7-5,0)	3022
	Halfstedelijk gebied	4,7	(2,9-6,4)	2,8	(1,9-4,2)	968
	Landelijk gebied	3,7	(2,3-5,1)	2,2	(1,3-3,5)	1546
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	4,6	(3,4-5,8)	2,7	(2,0-3,8)	2123
	Brussels Gewest	8,7	(7,0-10,5)	4,8	(3,4-6,6)	1481
	Waals Gewest	4,9	(3,5-6,3)	2,9	(2,0-4,4)	1932
JAAR	2004	5,0	(4,3-5,8)	2,7	(2,2-3,4)	6636
	2008	5,1	(4,2-5,9)	2,9	(2,2-3,6)	5536

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage cannabisgebruikers (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, geen cannabis heeft gebruikt, België

ID03_2		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	59,0	(53,1-64,9)	65,7	(58,2-72,4)	505
	Vrouwen	70,5	(63,6-77,4)	76,5	(68,2-83,1)	367
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	43,6	(34,3-53,0)	45,1	(35,7-54,8)	228
	25 - 34	64,6	(56,4-72,9)	66,1	(57,4-73,9)	332
	35 - 44	72,4	(63,8-81,0)	73,7	(63,9-81,6)	179
	45 - 54	89,3	(81,8-96,8)	90,0	(80,1-95,3)	92
	55 - 64	63,0	(43,1-83,0)	65,0	(41,9-82,7)	41
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	54,7	(23,0-86,4)	64,6	(37,0-85,0)	26
	Lager secundair	49,7	(34,3-65,1)	53,8	(34,5-72,0)	86
	Hoger secundair	62,4	(53,9-70,8)	72,0	(62,6-79,9)	254
	Hoger onderwijs	67,8	(61,3-74,3)	75,6	(68,4-81,6)	482
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	63,0	(56,6-69,3)	69,5	(62,0-76,1)	574
	Halfstedelijk gebied	59,3	(48,5-70,2)	71,1	(58,4-81,3)	125
	Landelijk gebied	67,9	(58,2-77,6)	75,6	(63,3-84,8)	173
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	64,6	(57,4-71,8)	73,1	(64,8-80,1)	287
	Brussels Gewest	62,2	(56,0-68,3)	66,8	(58,6-74,1)	329
	Waals Gewest	62,0	(53,5-70,5)	70,8	(59,4-80,2)	256
JAAR	2004	60,7	(55,8-65,5)	70,6	(64,8-75,8)	902
	2008	63,5	(58,7-68,3)	72,1	(66,3-77,3)	872

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit, maar niet in de afgelopen 12 maanden, cannabis heeft gebruikt, België

ID03_3		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	10.2	(8.6-11.7)	8.8	(7.4-10.3)	2667
	Vrouwen	7.5	(6.3-8.6)	6.2	(5.2-7.3)	2869
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	9.2	(6.7-11.6)	9.0	(6.9-11.8)	901
	25 - 34	19.0	(15.7-22.4)	19.1	(15.9-22.7)	1081
	35 - 44	8.8	(6.9-10.7)	8.7	(7.0-10.8)	1249
	45 - 54	5.7	(3.9-7.5)	5.6	(4.1-7.6)	1173
	55 - 64	1.7	(0.9-2.4)	1.6	(1.1-2.5)	1132
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	4.3	(1.8-6.7)	4.8	(2.7-8.5)	355
	Lager secundair	5.2	(3.1-7.4)	5.3	(3.5-7.9)	739
	Hoger secundair	7.8	(6.1-9.5)	6.4	(5.0-8.1)	1817
	Hoger onderwijs	11.2	(9.5-12.9)	9.1	(7.7-10.6)	2495
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	10.5	(9.0-12.1)	8.8	(7.5-10.3)	3022
	Halfstedelijk gebied	6.8	(4.8-8.8)	5.7	(4.2-7.7)	968
	Landelijk gebied	7.9	(6.0-9.7)	6.6	(5.2-8.4)	1546
VERBLIJF- PLAATS	Vlaams Gewest	8.4	(6.9-9.8)	7.1	(6.0-8.5)	2123
	Brussels Gewest	14.3	(12.2-16.5)	11.0	(9.1-13.2)	1481
	Waals Gewest	8.0	(6.5-9.5)	6.7	(5.5-8.2)	1932
JAAR	2004	7.8	(6.8-8.8)	6.3	(5.5-7.3)	6636
	2008	8.8	(7.8-9.8)	7.5	(6.6-8.5)	5536

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 30 dagen, cannabis heeft gebruikt, België

ID04_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	4,4	(3,4-5,3)	2,9	(2,1-4,0)	2667
	Vrouwen	1,9	(1,2-2,5)	1,2	(0,7-1,9)	2868
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	6,5	(4,5-8,5)	6,0	(4,4-8,1)	901
	25 - 34	7,0	(4,5-9,5)	6,7	(4,6-9,5)	1080
	35 - 44	1,8	(0,9-2,8)	1,7	(1,0-3,0)	1249
	45 - 54	0,6	(0,1-1,1)	0,5	(0,2-1,2)	1173
	55 - 64	0,6	(0,0-1,2)	0,5	(0,2-1,6)	1132
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	1,0	(0,0-2,1)	0,8	(0,3-2,3)	355
	Lager secundair	3,5	(1,4-5,6)	2,8	(1,2-6,0)	739
	Hoger secundair	2,9	(1,9-3,9)	1,7	(1,1-2,6)	1817
	Hoger onderwijs	3,3	(2,2-4,4)	1,9	(1,3-2,9)	2494
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	4,0	(2,9-5,1)	2,4	(1,6-3,6)	3021
	Halfstedelijk gebied	2,7	(1,3-4,1)	1,7	(1,0-2,9)	968
	Landelijk gebied	2,0	(1,1-2,9)	1,2	(0,6-2,3)	1546
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	2,7	(1,8-3,7)	1,7	(1,1-2,6)	2123
	Brussels Gewest	6,5	(4,9-8,0)	3,6	(2,4-5,4)	1480
	Waals Gewest	2,7	(1,7-3,8)	1,7	(1,0-2,9)	1932
JAAR	2001	2,7	(2,2-3,2)	1,3	(0,9-1,7)	7333
	2004	2,8	(2,2-3,4)	1,4	(1,0-1,8)	6632
	2008	3,1	(2,4-3,7)	1,6	(1,1-2,2)	5535

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Verdeling (%) van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) naar het aantal dagen cannabisgebruik in de afgelopen 30 dagen, België

ID05_1		20 dagen of meer	10-19 dagen	4-9 dagen	1-3 dagen	N
GESLACHT	Mannen	31,8	8,9	17,3	42,0	133
	Vrouwen	25,5	2,2	13,7	58,7	71
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	31,3	12,9	15,0	40,9	84
	25 - 34	32,5	1,8	15,8	49,9	80
	35 - 44	27,8	6,9	18,1	47,2	28
	45 - 54	16,0	12,7	24,6	46,7	7
	55 - 64	5,9	0,0	14,3	79,8	5
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	75,4	0,0	24,6	0,0	6
	Lager secundair	32,1	0,3	10,8	56,8	30
	Hoger secundair	32,5	13,7	22,3	31,5	65
	Hoger onderwijs	25,9	4,7	12,3	57,1	95
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	25,9	5,3	14,7	54,2	136
	Halfstedelijk gebied	36,2	7,6	28,0	28,2	31
	Landelijk gebied	34,3	9,9	8,1	47,7	37
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	27,9	8,5	20,2	43,4	62
	Brussels Gewest	35,2	2,9	15,5	46,4	86
	Waals Gewest	29,8	5,9	8,4	55,9	56
JAAR	2004	30,1	13,8	18,7	37,4	199
	2008	29,8	6,8	16,2	47,3	204

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit minstens eenmaal een andere drug dan cannabis heeft gebruikt, België

ID06_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	5,2	(4,1-6,3)	4,1	(3,2-5,2)	2632
	Vrouwen	2,5	(1,9-3,2)	1,9	(1,4-2,6)	2830
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	4,6	(2,8-6,3)	4,3	(2,9-6,2)	896
	25 - 34	9,2	(6,8-11,7)	8,9	(6,8-11,5)	1078
	35 - 44	3,8	(2,4-5,1)	3,5	(2,4-5,1)	1243
	45 - 54	1,0	(0,4-1,7)	1,0	(0,5-1,8)	1145
	55 - 64	1,1	(0,4-1,7)	1,0	(0,5-1,9)	1100
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	2,7	(0,5-4,9)	2,7	(1,1-6,6)	341
	Lager secundair	3,0	(1,2-4,8)	2,7	(1,4-5,2)	723
	Hoger secundair	4,8	(3,4-6,1)	3,4	(2,6-4,5)	1789
	Hoger onderwijs	3,6	(2,6-4,6)	2,4	(1,8-3,3)	2482
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	4,7	(3,6-5,8)	3,4	(2,6-4,5)	2999
	Halfstedelijk gebied	3,7	(2,2-5,2)	2,8	(1,9-4,1)	951
	Landelijk gebied	2,6	(1,7-3,6)	1,9	(1,3-2,9)	1512
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	3,7	(2,7-4,6)	2,7	(2,1-3,6)	2096
	Brussels Gewest	6,0	(4,5-7,5)	3,8	(2,8-5,3)	1468
	Waals Gewest	3,5	(2,4-4,5)	2,6	(1,8-3,6)	1898
JAAR	2008	3,8	(3,1-4,5)			5462

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, een andere drug dan cannabis heeft gebruikt, België

ID07_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	2,2	(1,5-3,0)	1,5	(1,0-2,2)	2644
	Vrouwen	0,9	(0,5-1,2)	0,5	(0,3-0,9)	2838
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	2,8	(1,4-4,3)	2,5	(1,5-4,2)	896
	25 - 34	3,5	(2,0-5,1)	3,3	(2,1-5,1)	1079
	35 - 44	1,2	(0,5-2,0)	1,1	(0,6-2,1)	1241
	45 - 54	0,3	(0,0-0,6)	0,2	(0,1-0,7)	1155
	55 - 64	0,2	(0,0-0,5)	0,2	(0,1-0,7)	1111
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	0,8	(0,0-1,8)	0,6	(0,2-2,3)	343
	Lager secundair	0,7	(0,2-1,2)	0,5	(0,2-1,2)	727
	Hoger secundair	1,7	(0,9-2,5)	1,0	(0,5-1,7)	1798
	Hoger onderwijs	1,8	(1,0-2,5)	1,0	(0,6-1,6)	2486
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	1,7	(1,1-2,3)	1,0	(0,6-1,6)	3008
	Halfstedelijk gebied	1,7	(0,6-2,9)	1,0	(0,5-1,9)	954
	Landelijk gebied	1,2	(0,4-1,9)	0,7	(0,3-1,4)	1520
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	1,6	(0,9-2,2)	0,9	(0,6-1,4)	2102
	Brussels Gewest	2,2	(1,3-3,1)	1,1	(0,6-2,0)	1471
	Waals Gewest	1,3	(0,6-2,0)	0,8	(0,4-1,5)	1909
JAAR	2008	1,5	(1,1-2,0)			5482

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, cocaïne heeft gebruikt, België

ID07_2		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	1,3	(0,7-1,8)	0,6	(0,3-1,0)	2644
	Vrouwen	0,5	(0,2-0,8)	0,2	(0,1-0,5)	2839
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	1,8	(0,8-2,8)	1,6	(0,9-2,8)	896
	25 - 34	2,2	(0,9-3,5)	2,0	(1,1-3,7)	1079
	35 - 44	0,6	(0,1-1,1)	0,6	(0,3-1,3)	1241
	45 - 54	0,1	(0,0-0,3)	0,1	(0,0-0,6)	1156
	55 - 64	0,0	(0,0-0,1)	0,0	(0,0-0,2)	1111
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	0,7	(0,0-1,7)	0,4	(0,1-1,8)	343
	Lager secundair	0,5	(0,1-1,0)	0,3	(0,1-0,8)	727
	Hoger secundair	1,0	(0,3-1,7)	0,4	(0,2-0,9)	1798
	Hoger onderwijs	0,9	(0,4-1,4)	0,4	(0,2-0,8)	2487
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	1,0	(0,5-1,4)	0,4	(0,2-0,8)	3008
	Halfstedelijk gebied	1,1	(0,2-2,1)	0,5	(0,2-1,1)	954
	Landelijk gebied	0,6	(0,1-1,1)	0,2	(0,1-0,6)	1521
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	0,8	(0,3-1,2)	0,3	(0,2-0,6)	2102
	Brussels Gewest	1,6	(0,9-2,4)	0,6	(0,3-1,2)	1471
	Waals Gewest	0,9	(0,3-1,5)	0,4	(0,2-0,9)	1910
JAAR	2008	0,9	(0,5-1,2)			5483

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, amfetamines of ecstasy heeft gebruikt, België

ID07_3		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	1,4	(0,8-2,0)	0,0	(0,0-0,1)	2644
	Vrouwen	0,4	(0,2-0,7)	0,0		2838
LEEFTIJDSGROEP	15 - 24	2,1	(0,7-3,5)	1,8	(1,0-3,3)	896
	25 - 34	1,8	(0,8-2,9)	1,6	(0,9-2,9)	1079
	35 - 44	0,8	(0,1-1,4)	0,6	(0,3-1,6)	1241
	45 - 54	0,0		0,0		1155
	55 - 64	0,1	(0,0-0,3)	0,1	(0,0-0,5)	1111
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	0,1	(0,0-0,3)	0,0		343
	Lager secundair	0,5	(0,0-1,0)	0,0	(0,0-0,1)	727
	Hoger secundair	0,8	(0,4-1,3)	0,0	(0,0-0,1)	1798
	Hoger onderwijs	1,2	(0,5-1,8)	0,0	(0,0-0,1)	2486
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	0,9	(0,4-1,4)	0,0	(0,0-0,1)	3008
	Halfstedelijk gebied	0,9	(0,1-1,6)	0,0	(0,0-0,1)	954
	Landelijk gebied	0,8	(0,2-1,5)	0,0	(0,0-0,1)	1520
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	1,0	(0,5-1,5)	0,0	(0,0-0,1)	2102
	Brussels Gewest	1,0	(0,3-1,6)	0,0	(0,0-0,1)	1471
	Waals Gewest	0,7	(0,2-1,2)	0,0		1909
JAAR	2008	0,9	(0,5-1,2)			5482

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, heroïne of vervangers ervan heeft gebruikt, België

ID07_6		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	0,2	(0,1-0,4)	0,0		2644
	Vrouwen	0,1	(0,0-0,3)	0,0		2838
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	0,4	(0,0-0,8)	0,4	(0,1-1,1)	896
	25 - 34	0,3	(0,0-0,6)	0,3	(0,1-1,0)	1079
	35 - 44	0,1	(0,0-0,2)	0,1	(0,0-0,3)	1241
	45 - 54	0,2	(0,0-0,4)	0,2	(0,0-0,6)	1155
	55 - 64	0,0		0,0		1111
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	0,0		0,0		343
	Lager secundair	0,1	(0,0-0,2)	0,0		727
	Hoger secundair	0,2	(0,0-0,5)	0,0	(0,0-0,1)	1798
	Hoger onderwijs	0,2	(0,0-0,3)	0,0		2486
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	0,1	(0,0-0,3)	0,0		3008
	Halfstedelijk gebied	0,2	(0,0-0,5)	0,0		954
	Landelijk gebied	0,3	(0,0-0,5)	0,0		1520
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	0,1	(0,0-0,2)	0,0		2102
	Brussels Gewest	0,2	(0,0-0,6)	0,0	(0,0-0,1)	1471
	Waals Gewest	0,4	(0,1-0,7)	0,0	(0,0-0,1)	1909
JAAR	2008	0,2	(0,1-0,3)			5482

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit cannabis heeft gebruikt,
Vlaams Gewest

ID01_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	16,8	(14,1-19,5)	14,7	(11,9-17,9)	1070
	Vrouwen	9,8	(7,8-11,9)	7,9	(6,2-10,0)	1059
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	20,6	(15,4-25,7)	19,9	(15,2-25,4)	347
	25 - 34	30,1	(23,8-36,4)	30,0	(24,1-36,6)	366
	35 - 44	11,0	(7,8-14,2)	10,6	(7,8-14,3)	462
	45 - 54	5,7	(3,2-8,3)	5,5	(3,5-8,5)	483
	55 - 64	2,9	(0,7-5,1)	2,8	(1,3-5,8)	471
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	8,7	(2,4-15,0)	8,8	(4,1-17,8)	135
	Lager secundair	7,3	(2,9-11,7)	8,2	(4,3-15,0)	256
	Hoger secundair	12,4	(9,2-15,6)	9,8	(7,1-13,4)	746
	Hoger onderwijs	16,1	(13,2-19,1)	12,6	(10,2-15,6)	962
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	16,3	(12,9-19,7)	13,6	(10,7-17,3)	790
	Halfstedelijk gebied	11,7	(8,5-14,9)	9,7	(7,1-13,2)	668
	Landelijk gebied	11,1	(8,1-14,2)	8,6	(6,2-11,8)	671
JAAR	2001	10,6	(9,0-12,2)	7,5	(6,3-8,9)	2643
	2004	12,2	(10,4-14,0)	9,2	(7,7-11,0)	2522
	2008	13,3	(11,4-15,1)	10,6	(8,9-12,5)	2129

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

**Gemiddelde leeftijd waarop voor de eerste maal cannabis werd gebruikt bij ooit gebruikers
(van 15 tot 64 jaar), Vlaams Gewest**

ID02_1		Gemid- delde (Ruw)	+ 95% BI	Gemid- delde (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	18,6	(17,6-19,5)	20,1	(18,7-21,4)	169
	Vrouwen	19,7	(18,3-21,0)	21,2	(19,5-22,8)	114
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	16,3	(15,9-16,7)	16,4	(16,0-16,8)	80
	25 - 34	18,6	(17,4-19,8)	18,7	(17,6-19,9)	110
	35 - 44	20,8	(18,5-23,1)	21,0	(18,7-23,2)	55
	45 - 54	22,4	(19,7-25,1)	22,5	(20,1-24,9)	29
	55 - 64	24,6	(16,4-32,8)	24,9	(18,8-31,0)	9
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	17,3	(16,0-18,5)	19,0	(17,4-20,6)	8
	Lager secundair	21,8	(16,1-27,5)	22,1	(16,5-27,6)	18
	Hoger secundair	18,3	(17,5-19,2)	20,1	(18,8-21,4)	102
	Hoger onderwijs	19,2	(18,2-20,3)	20,8	(19,4-22,2)	152
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	19,8	(18,4-21,2)	21,0	(19,4-22,6)	133
	Halfstedelijk gebied	18,4	(17,3-19,5)	20,4	(18,7-22,2)	78
	Landelijk gebied	18,2	(17,2-19,1)	19,9	(18,4-21,4)	72
JAAR	2004	19,7	(18,9-20,5)	21,8	(20,6-23,0)	286
	2008	19,0	(18,2-19,8)	20,8	(19,7-22,0)	283

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van lineair regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, cannabis heeft gebruikt, Vlaams Gewest

ID03_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	6,5	(4,8-8,3)	3,6	(2,4-5,4)	1065
	Vrouwen	2,7	(1,4-3,9)	1,4	(0,8-2,5)	1058
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	11,9	(7,7-16,1)	10,9	(7,4-15,8)	346
	25 - 34	9,9	(5,5-14,4)	9,4	(5,9-14,5)	362
	35 - 44	2,6	(0,8-4,3)	2,3	(1,1-4,8)	462
	45 - 54	0,3	(0,0-0,7)	0,3	(0,1-1,2)	483
	55 - 64	0,8	(0,0-1,6)	0,7	(0,3-2,0)	470
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	4,1	(0,0-9,6)	2,4	(0,6-9,4)	134
	Lager secundair	3,1	(0,2-5,9)	2,3	(0,8-7,0)	256
	Hoger secundair	4,4	(2,5-6,3)	2,1	(1,2-3,6)	745
	Hoger onderwijs	5,1	(3,3-7,0)	2,3	(1,4-3,9)	958
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	6,0	(3,7-8,3)	3,0	(1,7-5,2)	787
	Halfstedelijk gebied	4,5	(2,5-6,5)	2,3	(1,3-3,8)	666
	Landelijk gebied	2,9	(1,4-4,4)	1,3	(0,6-2,7)	670
JAAR	2004	4,6	(3,5-5,7)	2,3	(1,6-3,1)	2516
	2008	4,6	(3,4-5,8)	2,4	(1,7-3,3)	2123

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage cannabisgebruikers (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, geen cannabis heeft gebruikt, Vlaams Gewest

ID03_2		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	59,8	(51,0-68,7)	69,6	(58,6-78,7)	173
	Vrouwen	72,4	(61,5-83,3)	80,9	(67,8-89,4)	114
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	41,6	(28,2-55,1)	43,1	(29,9-57,3)	82
	25 - 34	66,2	(53,9-78,5)	68,4	(55,0-79,3)	110
	35 - 44	76,6	(63,2-90,0)	78,2	(61,2-89,0)	56
	45 - 54	94,7	(86,4-100,0)	95,1	(79,8-99,0)	29
	55 - 64	59,9	(27,8-91,9)	64,3	(33,3-86,7)	10
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	49,9	(0,0-100,0)	63,5	(25,7-89,7)	9
	Lager secundair	57,9	(31,1-84,6)	58,3	(25,2-85,3)	20
	Hoger secundair	62,8	(50,0-75,6)	76,4	(61,0-87,0)	102
	Hoger onderwijs	67,5	(57,9-77,1)	79,3	(67,1-87,8)	153
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	62,5	(51,3-73,8)	71,7	(58,3-82,1)	135
	Halfstedelijk gebied	59,6	(46,6-72,5)	75,6	(59,1-86,9)	79
	Landelijk gebied	73,9	(61,7-86,1)	84,3	(70,4-92,4)	73
JAAR	2004	61,4	(54,1-68,8)	72,6	(64,0-79,9)	291
	2008	64,6	(57,4-71,8)	75,3	(67,0-82,1)	287

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit, maar niet in de afgelopen 12 maanden, cannabis heeft gebruikt, Vlaams Gewest

ID03_3		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	9.7	(7.5-11.9)	8.2	(6.3-10.5)	1065
	Vrouwen	7.1	(5.4-8.7)	5.7	(4.4-7.4)	1058
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	8.5	(5.2-11.8)	8.3	(5.6-12.2)	346
	25 - 34	19.5	(14.3-24.7)	19.5	(14.8-25.1)	362
	35 - 44	8.4	(5.8-11.1)	8.4	(6.0-11.4)	462
	45 - 54	5.4	(2.9-8.0)	5.4	(3.4-8.4)	483
	55 - 64	1.2	(0.2-2.2)	1.2	(0.5-2.6)	470
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	4.1	(0.7-7.5)	4.5	(1.9-10.2)	134
	Lager secundair	4.2	(1.4-7.1)	4.6	(2.3-9.0)	256
	Hoger secundair	7.5	(5.0-10.0)	6.0	(4.1-8.6)	745
	Hoger onderwijs	10.7	(8.3-13.1)	8.3	(6.5-10.6)	958
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	10.0	(7.5-12.6)	8.3	(6.2-11.0)	787
	Halfstedelijk gebied	6.6	(4.3-8.9)	5.4	(3.7-7.8)	666
	Landelijk gebied	8.2	(5.4-10.9)	6.4	(4.5-9.1)	670
JAAR	2004	7.4	(5.9-8.8)	6.0	(4.8-7.5)	2516
	2008	8.4	(6.9-9.8)	7.1	(5.9-8.6)	2123

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 30 dagen, cannabis heeft gebruikt, Vlaams Gewest

ID04_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	4,1	(2,7-5,4)	2,3	(1,4-3,7)	1065
	Vrouwen	1,5	(0,6-2,4)	0,8	(0,3-1,7)	1058
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	6,5	(3,6-9,3)	5,7	(3,7-8,7)	346
	25 - 34	6,8	(2,9-10,6)	6,2	(3,3-11,2)	362
	35 - 44	1,4	(0,0-2,9)	1,3	(0,4-3,7)	462
	45 - 54	0,3	(0,0-0,7)	0,3	(0,1-1,1)	483
	55 - 64	0,3	(0,0-0,8)	0,3	(0,1-1,2)	470
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	0,7	(0,0-2,0)	0,4	(0,1-2,9)	134
	Lager secundair	2,1	(0,0-4,7)	1,6	(0,3-7,1)	256
	Hoger secundair	2,8	(1,4-4,3)	1,3	(0,7-2,7)	745
	Hoger onderwijs	3,1	(1,6-4,6)	1,4	(0,7-2,7)	958
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	4,0	(2,1-5,9)	2,0	(1,0-4,1)	787
	Halfstedelijk gebied	2,7	(1,1-4,3)	1,4	(0,7-2,7)	666
	Landelijk gebied	1,2	(0,3-2,1)	0,6	(0,2-1,4)	670
JAAR	2001	2,3	(1,6-3,0)	0,9	(0,5-1,4)	2641
	2004	2,4	(1,7-3,2)	1,0	(0,6-1,5)	2515
	2008	2,7	(1,8-3,7)	1,2	(0,7-1,9)	2123

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Verdeling (%) van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) naar het aantal dagen cannabisgebruik in de afgelopen 30 dagen, Vlaams Gewest

ID05_1		20 dagen of meer	10-19 dagen	4-9 dagen	1-3 dagen	N
GESLACHT	Mannen	31,7	11,7	20,7	35,9	46
	Vrouwen	17,8	0,0	18,9	63,2	16
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	34,1	18,1	12,2	35,6	25
	25 - 34	30,7	0,0	24,5	44,7	27
	35 - 44	9,7	12,0	29,4	48,9	6
	45 - 54	0,0	0,0	39,3	60,7	2
	55 - 64	0,0	0,0	0,0	100,0	2
	OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	100,0	0,0	0,0	0,0
	Lager secundair	28,2	0,0	6,1	65,7	5
	Hoger secundair	24,4	17,9	30,0	27,7	24
	Hoger onderwijs	29,1	4,0	14,2	52,8	30
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	17,0	8,6	15,1	59,3	33
	Halfstedelijk gebied	40,2	7,1	31,9	20,7	19
	Landelijk gebied	42,7	11,2	13,2	32,9	10
JAAR	2004	28,6	8,6	24,3	38,5	62
	2008	27,9	8,5	20,2	43,4	62

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit minstens eenmaal een andere drug dan cannabis heeft gebruikt, Vlaams Gewest

ID06_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	5,5	(3,9-7,1)	4,0	(2,7-5,7)	1052
	Vrouwen	1,9	(1,0-2,8)	1,3	(0,7-2,2)	1044
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	4,8	(2,2-7,3)	4,1	(2,4-6,9)	346
	25 - 34	10,1	(6,5-13,8)	9,2	(6,3-13,3)	365
	35 - 44	3,0	(1,1-4,9)	2,6	(1,3-5,3)	456
	45 - 54	0,6	(0,0-1,3)	0,5	(0,1-1,8)	472
	55 - 64	1,1	(0,1-2,1)	0,9	(0,4-2,3)	457
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	3,4	(0,0-7,0)	2,8	(0,8-9,5)	129
	Lager secundair	3,2	(0,2-6,1)	2,8	(0,9-8,2)	254
	Hoger secundair	4,6	(2,7-6,4)	2,7	(1,7-4,2)	733
	Hoger onderwijs	3,2	(1,9-4,5)	1,7	(1,0-2,9)	952
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	4,7	(2,9-6,6)	2,9	(1,7-4,9)	775
	Halfstedelijk gebied	3,7	(1,9-5,4)	2,3	(1,4-4,0)	657
	Landelijk gebied	2,3	(1,1-3,6)	1,3	(0,7-2,5)	664
JAAR	2008	3,7	(2,7-4,6)			2096

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, een andere drug dan cannabis heeft gebruikt, Vlaams Gewest

ID07_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	2,5	(1,4-3,6)	0,1	(0,1-0,1)	1056
	Vrouwen	0,6	(0,1-1,1)	0,0		1046
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	3,0	(0,8-5,2)	2,4	(1,2-4,7)	346
	25 - 34	4,1	(1,6-6,5)	3,3	(1,7-6,4)	365
	35 - 44	1,2	(0,1-2,3)	1,0	(0,3-2,7)	455
	45 - 54	0,0	,	0,0		476
	55 - 64	0,2	(0,0-0,5)	0,1	(0,0-1,1)	460
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	1,2	(0,0-2,8)	0,0	(0,0-0,2)	129
	Lager secundair	0,3	(0,0-0,8)	0,0	(0,0-0,1)	254
	Hoger secundair	1,4	(0,4-2,5)	0,0	(0,0-0,1)	737
	Hoger onderwijs	2,0	(0,9-3,1)	0,0	(0,0-0,1)	954
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	1,6	(0,5-2,6)	0,0	(0,0-0,1)	778
	Halfstedelijk gebied	2,0	(0,6-3,4)	0,1	(0,0-0,1)	658
	Landelijk gebied	1,0	(0,1-1,9)	0,0	(0,0-0,1)	666
JAAR	2008	1,6	(0,9-2,2)			2102

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit cannabis heeft gebruikt,
Brussels Gewest

ID01_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	26,8	(22,9-30,7)	24,7	(21,1-28,8)	705
	Vrouwen	20,1	(16,8-23,3)	18,3	(15,3-21,8)	780
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	26,8	(19,0-34,5)	26,8	(19,8-35,2)	236
	25 - 34	32,7	(27,4-37,9)	32,6	(27,6-38,1)	390
	35 - 44	22,6	(17,3-27,9)	22,5	(17,6-28,2)	343
	45 - 54	19,4	(13,4-25,4)	19,1	(13,8-25,7)	257
	55 - 64	9,0	(5,4-12,6)	9,0	(6,0-13,2)	259
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	10,6	(2,5-18,6)	9,8	(4,3-20,8)	84
	Lager secundair	15,1	(8,9-21,3)	13,9	(9,1-20,8)	193
	Hoger secundair	16,7	(11,5-21,9)	14,7	(10,6-20,1)	382
	Hoger onderwijs	30,2	(26,3-34,1)	28,0	(24,2-32,2)	774
GROTE STEDEN	Brussel	23,3	(20,7-26,0)	20,4	(17,7-23,5)	1485
	Gent en Antwerpen	21,5	(15,2-27,9)	19,2	(13,8-26,0)	248
	Luik en Charleroi	20,9	(13,3-28,5)	19,1	(13,2-26,7)	174
JAAR	2001	17,8	(15,5-20,1)	14,9	(13,0-17,1)	1706
	2004	21,9	(19,2-24,5)	18,9	(16,5-21,6)	1506
	2008	23,3	(20,7-26,0)	20,2	(17,7-23,0)	1485

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

**Gemiddelde leeftijd waarop voor de eerste maal cannabis werd gebruikt bij ooit gebruikers
(van 15 tot 64 jaar), Brussels Gewest**

ID02_1		Gemid- delde (Ruw)	+ 95% BI	Gemid- delde (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	19,1	(18,3-19,9)	19,8	(19,0-20,7)	176
	Vrouwen	19,4	(18,5-20,3)	20,4	(19,4-21,3)	149
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	16,5	(15,7-17,2)	16,5	(15,7-17,2)	65
	25 - 34	17,9	(17,4-18,4)	17,9	(17,4-18,5)	128
	35 - 44	21,0	(19,5-22,5)	21,1	(19,6-22,5)	69
	45 - 54	21,8	(19,8-23,8)	21,8	(19,9-23,7)	41
	55 - 64	23,2	(19,9-26,6)	23,3	(20,2-26,4)	22
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	19,1	(16,4-21,9)	18,4	(16,1-20,7)	8
	Lager secundair	18,1	(15,2-21,1)	19,4	(17,1-21,8)	23
	Hoger secundair	19,5	(18,1-20,9)	20,7	(19,1-22,3)	57
	Hoger onderwijs	19,2	(18,6-19,9)	20,0	(19,1-20,8)	226
GROTE STEDEN	Brussel	19,2	(18,6-19,8)	20,2	(19,3-21,0)	325
	Gent en Antwerpen	19,5	(17,3-21,7)	20,5	(18,2-22,8)	59
	Luik en Charleroi	17,1	(16,0-18,3)	18,9	(17,5-20,3)	41
JAAR	2004	19,3	(18,6-19,9)	20,7	(19,9-21,4)	310
	2008	19,2	(18,6-19,8)	20,3	(19,6-21,0)	325

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van lineair regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, cannabis heeft gebruikt, Brussels Gewest

ID03_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	11,1	(8,4-13,9)	7,2	(4,7-11,0)	703
	Vrouwen	6,4	(4,5-8,4)	4,0	(2,6-6,0)	778
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	15,3	(9,7-20,8)	15,1	(10,2-21,8)	236
	25 - 34	13,2	(9,3-17,2)	12,9	(9,5-17,3)	388
	35 - 44	8,6	(4,9-12,3)	8,3	(5,4-12,7)	343
	45 - 54	3,3	(0,2-6,4)	3,1	(1,2-7,7)	255
	55 - 64	0,5	(0,0-1,4)	0,5	(0,1-3,2)	259
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	4,4	(0,0-10,4)	2,5	(0,4-12,7)	84
	Lager secundair	6,7	(2,5-11,0)	4,2	(2,0-8,4)	192
	Hoger secundair	7,5	(4,4-10,6)	4,4	(2,4-7,7)	381
	Hoger onderwijs	10,5	(7,8-13,2)	6,8	(4,6-10,0)	772
GROTE STEDEN	Brussel	8,7	(7,0-10,5)	5,5	(3,9-7,8)	1481
	Gent en Antwerpen	10,1	(5,1-15,0)	6,6	(3,8-11,1)	247
	Luik en Charleroi	7,8	(3,3-12,2)	5,4	(2,8-10,1)	174
JAAR	2004	9,2	(7,3-11,1)	5,9	(4,4-7,8)	1499
	2008	8,7	(7,0-10,5)	5,5	(4,2-7,3)	1481

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage cannabisgebruikers (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, geen cannabis heeft gebruikt, Brussels Gewest

ID03_2		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	57,9	(49,3-66,5)	67,2	(54,6-77,7)	178
	Vrouwen	67,6	(59,3-75,9)	77,3	(67,7-84,6)	151
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	42,9	(26,3-59,5)	43,2	(27,0-60,9)	65
	25 - 34	58,7	(48,9-68,6)	59,6	(49,6-68,9)	129
	35 - 44	61,9	(48,5-75,3)	62,7	(48,9-74,8)	70
	45 - 54	82,4	(66,6-98,1)	83,2	(64,6-93,1)	41
	55 - 64	94,8	(84,1-100,0)	95,2	(72,6-99,3)	24
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	58,6	(9,2-100,0)	54,9	(8,5-94,1)	9
	Lager secundair	53,8	(30,1-77,5)	69,3	(46,8-85,2)	25
	Hoger secundair	54,2	(37,9-70,6)	68,6	(48,5-83,5)	57
	Hoger onderwijs	64,9	(57,5-72,3)	73,9	(64,9-81,2)	227
GROTE STEDEN	Brussel	62,2	(56,0-68,3)	69,5	(60,3-77,3)	329
	Gent en Antwerpen	52,7	(35,8-69,7)	60,7	(44,3-75,1)	59
	Luik en Charleroi	62,8	(43,5-82,2)	75,3	(54,7-88,5)	41
JAAR	2004	57,2	(50,5-63,9)	67,5	(59,4-74,6)	312
	2008	62,2	(56,0-68,3)	70,6	(63,3-76,9)	329

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit, maar niet in de afgelopen 12 maanden, cannabis heeft gebruikt, Brussels Gewest

ID03_3		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	15,3	(12,0-18,5)	14,5	(11,5-18,1)	703
	Vrouwen	13,4	(10,7-16,1)	12,8	(10,4-15,7)	778
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	11,5	(5,5-17,4)	11,5	(6,8-18,8)	236
	25 - 34	18,9	(14,6-23,1)	18,9	(15,0-23,5)	388
	35 - 44	14,0	(9,7-18,2)	14,0	(10,2-18,7)	343
	45 - 54	15,4	(9,9-20,9)	15,3	(10,6-21,6)	255
	55 - 64	8,5	(5,0-12,0)	8,5	(5,7-12,7)	259
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	6,2	(0,6-11,8)	6,4	(2,6-15,0)	84
	Lager secundair	7,8	(3,1-12,5)	7,6	(4,2-13,5)	192
	Hoger secundair	8,9	(4,6-13,2)	8,6	(5,3-13,6)	381
	Hoger onderwijs	19,4	(16,3-22,5)	18,3	(15,3-21,7)	772
GROTE STEDEN	Brussel	14,3	(12,2-16,5)	12,8	(10,7-15,3)	1481
	Gent en Antwerpen	11,2	(6,8-15,7)	10,2	(6,8-14,9)	247
	Luik en Charleroi	13,1	(6,5-19,7)	11,9	(7,2-18,9)	174
JAAR	2004	12,3	(10,3-14,3)	11,4	(9,6-13,4)	1499
	2008	14,3	(12,2-16,5)	13,2	(11,2-15,5)	1481

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 30 dagen, cannabis heeft gebruikt, Brussels Gewest

ID04_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	8,1	(5,7-10,4)	5,4	(3,4-8,6)	703
	Vrouwen	4,9	(3,2-6,6)	3,2	(2,0-5,0)	777
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	10,2	(5,5-15,0)	10,1	(6,2-16,0)	236
	25 - 34	9,9	(6,4-13,5)	9,7	(6,7-13,8)	387
	35 - 44	6,9	(3,7-10,2)	6,7	(4,2-10,7)	343
	45 - 54	2,4	(0,0-5,0)	2,3	(0,8-6,5)	255
	55 - 64	0,5	(0,0-1,4)	0,5	(0,1-3,2)	259
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	4,4	(0,0-10,4)	2,8	(0,5-14,2)	84
	Lager secundair	6,2	(2,0-10,4)	4,1	(2,0-8,5)	192
	Hoger secundair	5,9	(3,1-8,6)	3,6	(2,0-6,5)	381
	Hoger onderwijs	7,2	(4,9-9,5)	4,8	(3,1-7,4)	771
GROTE STEDEN	Brussel	6,5	(4,9-8,0)	4,2	(2,9-6,2)	1480
	Gent en Antwerpen	6,7	(2,9-10,5)	4,4	(2,4-8,0)	247
	Luik en Charleroi	2,8	(0,4-5,3)	2,0	(0,8-5,0)	174
JAAR	2001	5,2	(3,8-6,5)	2,6	(1,8-4,0)	1706
	2004	4,8	(3,5-6,0)	2,5	(1,6-3,7)	1496
	2008	6,5	(4,9-8,0)	3,4	(2,3-5,2)	1480

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Verdeling (%) van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) naar het aantal dagen cannabisgebruik in de afgelopen 30 dagen, Brussels Gewest

ID05_1		20 dagen of meer	10-19 dagen	4-9 dagen	1-3 dagen	N
GESLACHT	Mannen	41,0	3,7	22,0	33,3	51
	Vrouwen	26,9	1,8	6,2	65,1	35
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	25,9	5,2	24,8	44,1	29
	25 - 34	30,1	1,8	8,6	59,5	35
	35 - 44	44,4	3,1	11,0	41,4	18
	45 - 54	58,3	0,0	41,7	0,0	3
	55 - 64	100,0	0,0	0,0	0,0	1
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	36,5	0,0	63,5	0,0	3
	Lager secundair	67,2	0,0	20,3	12,5	9
	Hoger secundair	48,9	8,2	7,0	35,8	21
	Hoger onderwijs	26,4	1,6	14,5	57,5	50
GROTE STEDEN	Brussel	35,2	2,9	15,5	46,4	86
	Gent en Antwerpen	20,4	16,7	11,2	51,8	16
	Luik en Charleroi	24,7	0,0	33,1	42,2	6
JAAR	2004	34,9	14,6	10,9	39,6	70
	2008	35,2	2,9	15,5	46,4	86

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit minstens eenmaal een andere drug dan cannabis heeft gebruikt, Brussels Gewest

ID06_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	6,8	(4,6-9,0)	5,3	(3,7-7,5)	698
	Vrouwen	5,2	(3,3-7,2)	4,0	(2,6-6,2)	770
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	4,4	(1,0-7,7)	4,4	(2,0-9,3)	235
	25 - 34	9,2	(6,0-12,4)	9,2	(6,5-12,9)	386
	35 - 44	8,7	(5,0-12,3)	8,6	(5,6-13,0)	344
	45 - 54	2,9	(0,1-5,8)	2,9	(1,1-7,4)	249
	55 - 64	1,3	(0,0-2,6)	1,3	(0,5-3,5)	254
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	3,3	(0,0-8,0)	3,1	(0,8-11,6)	82
	Lager secundair	5,1	(1,1-9,2)	4,1	(1,8-9,0)	189
	Hoger secundair	5,5	(2,7-8,3)	4,4	(2,6-7,3)	375
	Hoger onderwijs	7,2	(5,0-9,4)	5,4	(3,6-8,1)	770
GROTE STEDEN	Brussel	6,0	(4,5-7,5)	4,9	(3,6-6,6)	1468
	Gent en Antwerpen	8,6	(4,5-12,7)	7,3	(4,4-11,9)	242
	Luik en Charleroi	7,3	(3,2-11,4)	6,3	(3,4-11,3)	172
JAAR	2008	6,0	(4,5-7,5)			1468

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, een andere drug dan cannabis heeft gebruikt, Brussels Gewest

ID07_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	2,7	(1,3-4,0)	1,9	(0,9-4,0)	701
	Vrouwen	1,8	(0,6-2,9)	1,3	(0,6-2,5)	770
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	3,2	(0,2-6,2)	3,2	(1,2-8,2)	235
	25 - 34	3,3	(1,4-5,3)	3,3	(1,8-5,9)	386
	35 - 44	2,5	(0,5-4,4)	2,4	(1,1-5,1)	343
	45 - 54	0,9	(0,0-2,7)	0,9	(0,1-5,8)	252
	55 - 64	0,3	(0,0-0,9)	0,3	(0,0-2,2)	255
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	0,0		0,0		82
	Lager secundair	1,2	(0,0-3,1)	0,9	(0,2-4,3)	190
	Hoger secundair	2,6	(0,8-4,4)	1,8	(0,9-3,9)	376
	Hoger onderwijs	2,7	(1,2-4,1)	1,9	(0,9-4,0)	771
GROTE STEDEN	Brussel	2,2	(1,3-3,1)	1,6	(0,9-2,8)	1471
	Gent en Antwerpen	3,2	(0,6-5,8)	2,3	(1,1-4,6)	244
	Luik en Charleroi	4,7	(1,3-8,0)	3,8	(1,6-8,6)	172
JAAR	2008	2,2	(1,3-3,1)			1471

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit cannabis heeft gebruikt,
Waals Gewest

ID01_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	17,1	(14,1-20,2)	14,7	(11,6-18,3)	901
	Vrouwen	9,5	(7,4-11,7)	7,3	(5,5-9,8)	1034
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	20,6	(15,1-26,1)	20,1	(15,2-26,0)	319
	25 - 34	28,4	(21,9-35,0)	28,5	(22,3-35,7)	331
	35 - 44	11,4	(8,1-14,7)	11,0	(8,2-14,7)	445
	45 - 54	5,7	(2,7-8,7)	5,4	(3,2-9,1)	436
	55 - 64	2,4	(0,3-4,4)	2,2	(0,9-5,3)	404
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	6,2	(1,6-10,8)	7,7	(3,6-15,8)	137
	Lager secundair	16,5	(9,0-24,0)	15,1	(8,5-25,4)	293
	Hoger secundair	12,8	(9,7-15,8)	9,5	(7,1-12,5)	691
	Hoger onderwijs	13,2	(10,1-16,2)	10,2	(7,8-13,3)	766
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	13,9	(10,8-16,9)	11,1	(8,6-14,3)	755
	Halfstedelijk gebied	13,4	(9,0-17,9)	9,7	(6,6-14,0)	303
	Landelijk gebied	12,3	(9,0-15,7)	10,0	(7,1-14,1)	877
JAAR	2001	8,6	(7,2-9,9)	5,9	(4,8-7,2)	2986
	2004	12,1	(10,2-14,0)	8,9	(7,3-10,7)	2627
	2008	13,2	(11,1-15,2)	10,3	(8,4-12,5)	1935

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Gemiddelde leeftijd waarop voor de eerste maal cannabis werd gebruikt bij ooit gebruikers (van 15 tot 64 jaar), Waals Gewest

ID02_1		Gemiddelde (Ruw)	+ 95% BI	Gemiddelde (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	18,6	(17,3-19,9)	22,9	(20,4-25,4)	152
	Vrouwen	18,9	(16,7-21,0)	22,7	(20,4-25,0)	100
LEEFTIJDSGROEP	15 - 24	16,0	(15,4-16,5)	15,9	(15,3-16,5)	80
	25 - 34	17,1	(16,5-17,7)	17,1	(16,4-17,7)	92
	35 - 44	19,5	(17,9-21,1)	19,5	(17,8-21,2)	52
	45 - 54	23,7	(18,5-28,9)	23,7	(19,1-28,3)	21
	55 - 64	41,8	(20,1-63,5)	41,8	(30,5-53,1)	7
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	23,8	(7,1-40,5)	25,9	(20,7-31,1)	8
	Lager secundair	21,7	(15,0-28,3)	24,5	(21,0-28,0)	40
	Hoger secundair	17,0	(16,4-17,7)	21,3	(19,0-23,6)	94
	Hoger onderwijs	18,6	(17,4-19,8)	22,9	(20,9-24,8)	101
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	17,9	(16,8-19,0)	22,6	(20,1-25,1)	109
	Halfstedelijk gebied	17,3	(16,0-18,6)	22,6	(20,1-25,0)	46
	Landelijk gebied	20,0	(17,0-23,1)	23,0	(20,5-25,5)	97
JAAR	2004	18,3	(17,6-19,0)	22,4	(20,4-24,4)	292
	2008	18,7	(17,3-20,0)	22,1	(19,9-24,2)	252

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van lineair regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, cannabis heeft gebruikt, Waals Gewest

ID03_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	7,0	(4,9-9,1)	5,1	(3,2-8,0)	899
	Vrouwen	3,0	(1,6-4,4)	2,0	(1,0-4,0)	1033
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	10,7	(6,8-14,6)	10,0	(6,9-14,3)	319
	25 - 34	10,2	(4,9-15,4)	9,8	(5,6-16,5)	331
	35 - 44	3,3	(1,3-5,3)	3,1	(1,7-5,6)	444
	45 - 54	0,8	(0,0-2,0)	0,8	(0,2-3,0)	435
	55 - 64	1,4	(0,0-3,3)	1,3	(0,3-4,9)	403
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	2,1	(0,0-4,6)	2,2	(0,7-6,9)	137
	Lager secundair	8,7	(2,3-15,1)	6,6	(2,4-16,9)	291
	Hoger secundair	4,6	(2,7-6,5)	2,8	(1,6-4,9)	691
	Hoger onderwijs	3,8	(1,8-5,7)	2,4	(1,3-4,5)	765
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	4,7	(2,8-6,6)	3,1	(1,8-5,2)	754
	Halfstedelijk gebied	5,5	(2,4-8,5)	3,3	(1,7-6,5)	302
	Landelijk gebied	4,9	(2,4-7,5)	3,3	(1,5-7,1)	876
JAAR	2004	4,6	(3,4-5,9)	2,6	(1,7-3,8)	2621
	2008	4,9	(3,5-6,3)	2,9	(1,8-4,6)	1932

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage cannabisgebruikers (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, geen cannabis heeft gebruikt, Waals Gewest

ID03_2		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	57,8	(47,9-67,8)	59,2	(43,4-73,3)	154
	Vrouwen	68,5	(56,5-80,5)	70,4	(54,3-82,7)	102
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	48,1	(32,8-63,3)	50,3	(35,5-65,1)	81
	25 - 34	64,3	(49,5-79,1)	65,2	(49,1-78,5)	93
	35 - 44	70,5	(55,1-85,9)	72,0	(55,7-83,9)	53
	45 - 54	82,2	(60,2-100,0)	83,8	(54,6-95,7)	22
	55 - 64	38,1	(0,0-100,0)	36,9	(8,3-79,0)	7
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	65,3	(7,3-100,0)	73,4	(35,8-93,2)	8
	Lager secundair	41,7	(18,0-65,4)	44,2	(20,2-71,2)	41
	Hoger secundair	64,0	(52,0-76,0)	67,7	(52,1-80,2)	95
	Hoger onderwijs	71,1	(58,2-84,1)	74,4	(58,7-85,6)	102
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	64,8	(53,1-76,5)	68,7	(52,5-81,4)	110
	Halfstedelijk gebied	58,4	(40,5-76,3)	62,9	(40,2-81,0)	46
	Landelijk gebied	60,0	(45,0-75,1)	62,6	(43,2-78,7)	100
JAAR	2004	61,0	(52,6-69,3)	67,7	(56,1-77,5)	299
	2008	62,0	(53,5-70,5)	67,0	(54,8-77,3)	256

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit, maar niet in de afgelopen 12 maanden, cannabis heeft gebruikt, Waals Gewest

ID03_3		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	9,6	(7,3-11,9)	7,6	(5,7-10,0)	899
	Vrouwen	6,5	(4,8-8,2)	4,8	(3,6-6,4)	1033
LEEFTIJD- GROEP	15 - 24	9,9	(5,5-14,2)	9,8	(6,3-14,9)	319
	25 - 34	18,3	(13,1-23,4)	18,3	(13,7-24,1)	331
	35 - 44	7,9	(5,2-10,6)	7,8	(5,5-10,9)	444
	45 - 54	3,9	(1,8-5,9)	3,8	(2,2-6,4)	435
	55 - 64	0,9	(0,0-1,8)	0,9	(0,3-2,3)	403
OPLEIDINGS- NIVEAU	Lager/geen diploma	4,0	(0,0-8,0)	5,0	(1,9-12,7)	137
	Lager secundair	6,3	(2,5-10,0)	5,2	(2,7-9,6)	291
	Hoger secundair	8,2	(5,6-10,7)	5,9	(4,1-8,3)	691
	Hoger onderwijs	9,3	(6,8-11,9)	6,9	(5,0-9,5)	765
URBANISATIE- GRAAD	Stedelijk gebied	8,7	(6,3-11,1)	6,6	(4,9-8,8)	754
	Halfstedelijk gebied	7,7	(4,2-11,1)	5,2	(3,2-8,5)	302
	Landelijk gebied	7,4	(5,1-9,7)	5,8	(4,0-8,3)	876
JAAR	2004	7,2	(5,8-8,7)	5,2	(4,1-6,7)	2621
	2008	8,0	(6,5-9,5)	6,1	(4,9-7,6)	1932

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 30 dagen, cannabis heeft gebruikt, Waals Gewest

ID04_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	3,8	(2,0-5,6)	2,8	(1,6-4,9)	899
	Vrouwen	1,8	(0,8-2,7)	1,2	(0,5-2,9)	1033
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	5,5	(2,5-8,4)	5,2	(3,0-8,8)	319
	25 - 34	6,3	(2,5-10,1)	6,1	(3,4-10,7)	331
	35 - 44	1,1	(0,0-2,1)	1,0	(0,4-2,8)	444
	45 - 54	0,7	(0,0-1,8)	0,7	(0,2-3,2)	435
	55 - 64	1,2	(0,0-3,0)	1,1	(0,2-5,3)	403
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	0,7	(0,0-2,0)	0,7	(0,1-5,0)	137
	Lager secundair	5,3	(1,0-9,5)	4,0	(1,3-11,8)	291
	Hoger secundair	2,3	(0,9-3,6)	1,5	(0,7-3,1)	691
	Hoger onderwijs	2,4	(0,7-4,2)	1,6	(0,8-3,4)	765
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	2,3	(0,8-3,8)	1,5	(0,8-3,1)	754
	Halfstedelijk gebied	2,8	(0,3-5,4)	1,8	(0,7-4,5)	302
	Landelijk gebied	3,1	(1,3-5,0)	2,2	(0,9-5,3)	876
JAAR	2001	2,8	(1,8-3,7)	1,4	(0,9-2,3)	2986
	2004	3,0	(1,9-4,0)	1,6	(1,0-2,5)	2621
	2008	2,7	(1,7-3,8)	1,5	(0,8-2,8)	1932

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Verdeling (%) van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) naar het aantal dagen cannabisgebruik in de afgelopen 30 dagen, Waals Gewest

ID05_1		20 dagen of meer	10-19 dagen	4-9 dagen	1-3 dagen	N
GESLACHT	Mannen	26,1	5,8	6,8	61,2	36
	Vrouwen	37,0	6,1	11,3	45,5	20
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	27,4	4,4	16,3	51,9	30
	25 - 34	37,7	5,4	2,6	54,2	18
	35 - 44	46,5	0,0	0,0	53,5	4
	45 - 54	0,0	32,6	0,0	67,4	2
	55 - 64	0,0	0,0	24,4	75,6	2
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	100,0	0,0	0,0	0,0	2
	Lager secundair	26,4	0,6	11,7	61,3	16
	Hoger secundair	43,4	6,5	11,9	38,2	20
	Hoger onderwijs	16,1	10,5	4,2	69,1	15
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	35,1	0,0	11,7	53,2	17
	Halfstedelijk gebied	17,7	9,9	10,6	61,8	12
	Landelijk gebied	29,4	9,2	5,2	56,2	27
JAAR	2004	30,2	21,4	13,6	34,8	67
	2008	29,8	5,9	8,4	55,9	56

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat ooit minstens eenmaal een andere drug dan cannabis heeft gebruikt, Waals Gewest

ID06_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	4,0	(2,3-5,7)	3,5	(2,3-5,2)	882
	Vrouwen	3,0	(1,9-4,1)	2,5	(1,6-3,7)	1016
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	4,2	(1,9-6,4)	4,2	(2,4-7,1)	315
	25 - 34	7,4	(3,5-11,4)	7,4	(4,4-12,4)	327
	35 - 44	3,7	(1,8-5,6)	3,7	(2,2-6,1)	443
	45 - 54	1,5	(0,2-2,8)	1,5	(0,7-3,5)	424
	55 - 64	0,9	(0,0-1,8)	0,9	(0,3-2,5)	389
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	1,0	(0,0-2,5)	1,3	(0,3-5,0)	130
	Lager secundair	2,1	(0,5-3,6)	1,9	(0,9-4,2)	280
	Hoger secundair	5,1	(2,9-7,2)	4,2	(2,7-6,3)	681
	Hoger onderwijs	3,1	(1,4-4,8)	2,6	(1,5-4,4)	760
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	3,7	(1,9-5,5)	3,1	(2,0-4,9)	756
	Halfstedelijk gebied	3,9	(1,4-6,4)	3,0	(1,5-5,8)	294
	Landelijk gebied	3,1	(1,6-4,6)	2,7	(1,6-4,5)	848
JAAR	2008	3,5	(2,4-4,5)			1898

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)

Percentage van de bevolking (van 15 tot 64 jaar) dat, in de afgelopen 12 maanden, een andere drug dan cannabis heeft gebruikt, Waals Gewest

ID07_1		% (Ruw)	+ 95% BI	% (Corr*)	+ 95% BI	N
GESLACHT	Mannen	1,5	(0,6-2,5)	1,2	(0,6-2,5)	887
	Vrouwen	1,1	(0,4-1,8)	0,9	(0,4-1,8)	1022
LEEFTIJDGROEP	15 - 24	2,3	(0,5-4,0)	2,3	(1,0-4,8)	315
	25 - 34	2,7	(0,6-4,7)	2,7	(1,2-5,7)	328
	35 - 44	0,9	(0,0-2,0)	0,9	(0,3-2,8)	443
	45 - 54	0,7	(0,0-1,6)	0,7	(0,2-2,6)	427
	55 - 64	0,3	(0,0-0,9)	0,3	(0,0-2,0)	396
OPLEIDINGSNIVEAU	Lager/geen diploma	0,4	(0,0-1,0)	0,4	(0,1-2,6)	132
	Lager secundair	1,2	(0,0-2,4)	1,0	(0,4-2,8)	283
	Hoger secundair	2,0	(0,5-3,6)	1,6	(0,7-3,6)	685
	Hoger onderwijs	0,9	(0,1-1,7)	0,7	(0,3-1,9)	761
URBANISATIEGRAAD	Stedelijk gebied	1,5	(0,6-2,5)	1,2	(0,6-2,6)	759
	Halfstedelijk gebied	0,2	(0,0-0,6)	0,2	(0,0-0,7)	296
	Landelijk gebied	1,4	(0,2-2,7)	1,2	(0,5-2,8)	854
JAAR	2008	1,3	(0,6-2,0)			1909

Bron: Gezondheidsenquête, België, 2008

*Correctie voor leeftijd en/of geslacht op basis van logistisch regressiemodel (Belgische bevolking van 2001 als referentie)